

Kaadritagused jutud.

Kristjan Svirgsden jutustab, kuidas sündis film „Mälestuskuurort”. Lk 7

Liisi Ansip sõitis

Guatemalasse ja kirjutas iga nädal oma seiklustest. Lk 6

Lääne Elu

Loe värskaid uudiseid www.le.ee

LAUPÄEV, 27. JAANUAR 2018 | NR 11 (4107) | 1 EURO

Maris Sander:

Reinsalu skandaal langetas maskid. Lk 2

RIIGI- VÕI LINNAÕPETAJAD

Õpetajate palgad tõusid uue alammäärani

Haapsalu linna ja Lääne-Nigula valla õpetajate palgad tõusevad õpetajate miinimumpalgani, mis tänavu on 1150 eurot.

MALLE-LIISA RAIGLA
info@le.ee

Võrreldes eelmise aastaga on üldhariduskooli õpetajate miinimumtasu saja euro võrra möödunud aasta töötasust suurem.

„See on riiklikult kehtestatud miinimum ja seda maksavad koolid õpetajatele riigi poolt finantseeritavatest vahenditest,” ütles Haapsalu linnavalitsuse avalike suhete spetsialist Tõnu Parbus.

Hoolimata riigi rahastusest tuleb Lääne-Nigula vallas õpetajate palkadeks üle 100 000 euro aastas juurde maksta, sest riigipoolsest summast jääb väheks.

Lääne-Nigula vallavanema Mikk Lõhmuse sõnul on kummaline see, et vanas Lääne-Nigula vallas olnud neli keskmise suurusega kooli ei saanud rahaliselt hakkama, kuid näiteks pisikesed Nõva ja Noarootsi kool said. Neid aitasid ääremaatoetused.

Peale õpetaja alampalga saavad pedagoogid ka lisatasusid, näiteks klassijuhataja tasu. See on Lõhmuse sõnul Lääne-Nigula vallas kooliti erinev – mõnes koolis on kindel summa, mõnes koolis teatud protsent palgast.

Kindlad palgavahemikud

Haapsalu koolidel on õpetajatele määratud palgavahemikud. Õpetajate, noorsootöötajate ja tugispetsialistide palk jääb vahemikku 800–1200 eurot. Seni jäi see summa 767 ja 1100 euro vahele. Seega saab kõrgeimat Haapsalu kehtestatud õpetaja brutopalka teeniv haridustöötaja kõigest 50 eurot üle miinimummäära, mis on tänavu 1150 eurot. See oli ka möödunud aastal nii.

Millise haridustöötaja palk Haapsalus 800 eurot olema hakkab, pole teada. „Kui palju konkreetset üks või teine õpetaja pal-

Haapsalu kunstikooli õpetaja Indrek Jets juhendas reedel keraamikatunnis Anneli Proosvälja ja Lisete Ratast. Huvikooli õpetajate palgamäär jääb madalamaks riigi palgal pedagoogide töötasust. ARVO TARMULA

ka hakkab saama, sõltub, kuidas on tööandja ehk kooli, lasteaia või huvikooli juht ja töövõtja, antud juhul õpetaja kokku leppinud,” ütles Parbus.

Samuti tõusevad lasteaiaõpetajate palgad. Lääne-Nigula vallas hakatakse neile maksma samuti alammäär, milleks on 85 protsenti õpetajate alampalgast ehk 978 eurot.

Lääne-Nigula vald saab lasteaiaõpetajate töötasuks riigieelarvest 57 000 eurot ja ülejäänud

summa 800 000 eurot tuleb omavalitsusel enda eelarvest leida.

Lasteaedades palk suurem

Haapsalu linna lasteaiaõpetajad võivad aga Parbuse sõnul oodata 1000eurost kuupalka. Seda on 22 eurot rohkem kui kehtestatud miinimummäär. Tänavu toetab riik Haapsalu lasteaiaõpetajate makstavat palka 133 600 euroga aastas. Toetuse eesmärk on viia kõrgharidusega õpetajate palk määranii 85 protsenti üld-

hariduskoolide õpetajate palgast. „Haapsalu linna palgafondi eraldi lasteaedadele on pisut suurem ehk võimaldab lasteaiajuhtidel õpetajatele maksta 87 protsenti üldhariduskoolide õpetaja palgast,” ütles Parbus.

Samuti 1000 eurot hakkavad saama ka Haapsalu huvikoolide õpetajad. Nende palga maksab Haapsalu linn täielikult ise kinni. Mullu oli lasteaia- ja huvikooli õpetajate palk 824 eurot kuus.

„Kunagi ei saa öelda, et raha on liiga palju, aga abiks on ikka,” ütles palgatõusu kohta Haapsalu kunstikooli õpetaja Indrek Jets.

Samuti tõusevad Haapsalus palgad teistel haridusasutuste töötajatel. Näiteks kantsleil- ja oskustöötajate palk jääb senise 536–825 euro asemel vahemikku 620–1000 eurot ja kooli juhtkonnale palk jääb senise 1099–1830 asemel vahemikku 1200–1950 eurot.

Koristajate palgad on vahemikus 500–630 eurot.

Keskerakond võib minna valimistele erakorralise pensionitõusu lubadusega

ANDRUS KARNAU
andrus.karnau@le.ee

Keskerakonna üheks tähtsamaks valimislabaduseks võib eelseisvatel riigikogu valimistel saada erakorralise pensionitõusu.

Keskerakonna peasekretär Mihhail Korb (pildil) ütles teisel päeval Haapsalus Lääne Elule, et partei valmistab praegu ette 2019. aasta riigikogu valimiste programmi, kus pööratakse senisest rohkem tähelepanu pensionäridele.

Kasvatat tarbimist

Kuidas partei pensionäre katseb tähele panna? „Raha,” kostis Korb.

Korb märkis, et Keskerakond lubab teoks teha erakorralise pensionitõusu. Selle suurus oleks Korbi sõnul umbes 100 eurot ja pensionitõus saaks teoks 2019. või 2020. aastal.

Enamikule pensionäridest tähendaks igakuine 100 euro lisamine ligi 25protsendilist pensionitõusu. Viimastel aastatel on vanaduspension kasvanud 5–6 protsenti aastas.

Korb lisas, et tõenäoliselt tabab pensionitõusu ettepanek teiste erakondade äge kriitika. Korb märkis kiire pensionitõusu kaitseks, et nii nagu tulumaksuvaba miinimumi tõusu puhul läheb inimestele kätte jäänud lisaraha enamasti tarbimisse, juhtub sama ka suurema pensioniga.

360 miljonit eurot

Keskerakonna aseesimees Jaanus Karilaid ütles, et erakorraline pensionitõus on programmitoimikonna poolt pakatud seisukoht.

Korb ütles, et Keskerakond pole loobunud ka astmelise tulumaksu ideest.

Korb oli Haapsalus Keskerakonna valimiskampaania esimesel avalikul kihutuskooolekul, kus osalejad said teha ettepanekuid erakonna valimisprogrammi.

Rahandusministeeriumi andmeil on keskmine vanaduspension praegu 416 eurot. Aprillis peaks see kasvama 6,3 protsenti, 442 euronii.

Eestis on pisut üle 300 000 vanaduspensionäri, mistõttu 100eurone erakorraline pensionitõus tähendab vähemalt 360 miljoni eurost kulu aastas. Selle aasta riigieelarves kulub pensionidele ja sotsiaaltoetustele üle 3 miljardi euro.

Kokad avavad Haapsalus uue söögikoha

MALLE-LIISA RAIGLA
info@le.ee

Kolmapäeval avab endistes Rondo kohviku ruumides Posti tn 7 uksed söögikoht Vutipesa, mida eristab teistest Soome stiilis bufee.

Soome stiilis bufee tähendab söögikoha omanike ja ainsate töötajate Ando Kikerpilli ja Maria Lausi sõnul bufeed, kus hinna sees on ka kohv ja vesi.

Enamik Haapsalu söögikohti paneb ukseid talveks kinni, Vu-

Ando Kikerpill ja Maria Laus.

tipesa avab ukseid keset talve. „Meie kontseptsioon on teine,” põhjendas Kikerpill.

Tema sõnul on nii Haapsalus kui ka Eestis puudu bufee-stiilis söögikohtadest, kus inimene võib süüa palju tahab ja tõstab taldrikusse just seda, mida tahab. Tavaline päevapraad võib sisaldada asju, mida sööja ei soovi. Vutipesas saab 4 euro ja 90 senti eest süüa suppi ja praadi ning juua vett ja kohvi nii palju, kui sisse mahub.

Bufees pakutav muutub iga päev, valikusse plaanitakse kaks praadi.

On ka tellitavaid roogi, mille hind jääb alla 10 euro. Pea-roana pakutakse burgerit, šnitslit ja kana.

Nimevalikul sooviti tekitada hubane ja kodune tunne.

Alguses kaalusid omanikud nime Pesa, mis sümboliseerib neile hubasust ja kodust. Paraku on sellenimeline koht Tallinnas olemas. Pesa nime

täiendati ja nimeks sai Vutipesa. „Vutt seostub väikse armsa linnuga,” ütles Kikerpill.

Just kodust tunnet ongi omanikud söögikohta kujundades proovinud saavutada.

Omanikud on elukutselt kokad, töötanud Eestis ja Soomes, Tallinnas ja Haapsalus. Kikerpill oli aastaid Laines peakokk.

Tallinna elutempo on omanike jaoks liiga kiire, Haapsalu on nende meelest mõnus ja rahulik.

● JUHTKIRI

Keskerakonna populismivanker

Keskerakonna valimistoimkonna väl- ja mõeldud idee, et tuleval või ületuleval aastal võiksid pensionärid saada tavapärase viieprotsendilise tõusu asemel korraga 100 eurot juurde, on kiiduväärne ja mõistlik, sest leevendab sadade tuhandete inimeste kitsikust.

Plaani juures on aga laiduväärne, kui peaminister Jüri Ratase partei tahab hakata asju korraldama nii, et jätab valimiskampaanias mulje, justkui oleks pensionitõus ühe partei või mõne poliitiku teene, mille eest tuleb vanureil tänulik olla.

Aga just see näib mõlkuvat Keskerakonna kampaaniameistrel meeles, et siduda pensionitõus rohelise logoga partei nimega. Kui valite meid, siis saate raha juurde, kui ei vali, ei saa. Taolist hirmutamise, piitsa ja prääniku taktikat kasutas Keskerakond näiteks viimastel kohalikel valimistel, kui hirmutas Tallinnas venekeelseid valijaid jutuga, et Keskerakonna kaotuse korral kaob tasuta ühistransport. Keskerakonnal on Tallinnas suured kogemused pensionilisa maksmisel. Raha on kõige lihtsam, aga samas kõige tõhusam valimislubadus.

Maksumaksjate igapäevane töö annab linnakassasse raha tasuta ühistranspordiks, niisamuti anname me kõik raha riigikassasse pensionide tõusuks. See pole ühe partei või poliitiku teene. Kui pensionide erakorraline tõus neelab 360 miljonit eurot aastas, on vaja selle katteks leida uusi makse. Ka selle kulu katame ühiselt, seda ei tee üks erakond.

Eesti riik on pensionäre hoidnud. Pensione ei vähendatud kriisiaastail. Hiljem on neid 5–6 protsenti aastas tõstetud. Sel aastal peaks keskmine pension tõusma 442 euronni kuus. Keskmine palk kasvab samas samuti kiiresti, mistõttu pensionide ja palga suhe kipub kärisevama. Erakorralist tõusu oleks vanaduspensionäridele vaja.

● TEISED LEHED

Mikk Pärnits: naine on ohverdatav riigi nimel

ERR. „Mis siis juhtuks, kui mõni juhtival positsioonil mees kaotaks Eestis naistevastase vägivaldaga tõttu oma töö? Mis siis juhtuks, kui isegi justiitsminister poleks puutumatut, vaid peaks austama inimõigusi? Mis juhtuks, kui Eesti mehed mõistaksid, et pärast naise löömist vabandamine tegelikult kahju ei korva?“ küsis kolumnist Mikk Pärnits.

Pärnits märgib, et neid küsimusi ei julgetagi küsida. Pärnits kirjutab, et naistevastane vägivald on meie ühiskonnas normaliseeritud ühiskondlik kontrollimehhanism.

„Eestis on lubatud naist lüüa, kui sa pole tumedanahaline või pagulane. Või kui sa oled tuntud lavastaja. Või kui sa oled närvihaige. Või kui sa oled president. Eesti naine peaks olema tänulik, et teda võtsid vaevaks peksta kõrgharidusega mehed. Araabia maades ahistavad naisi täitsa hariduseta mehed,“ kirjutab Pärnits.

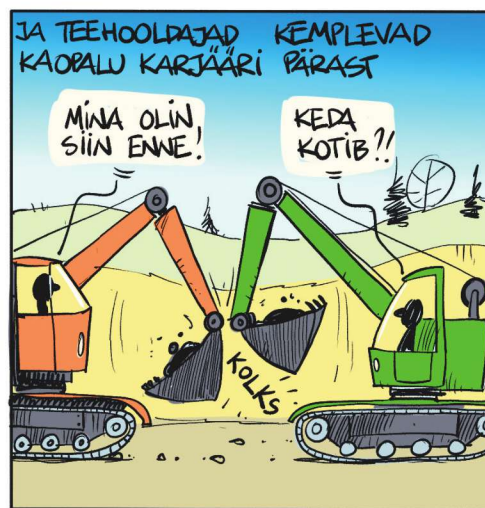
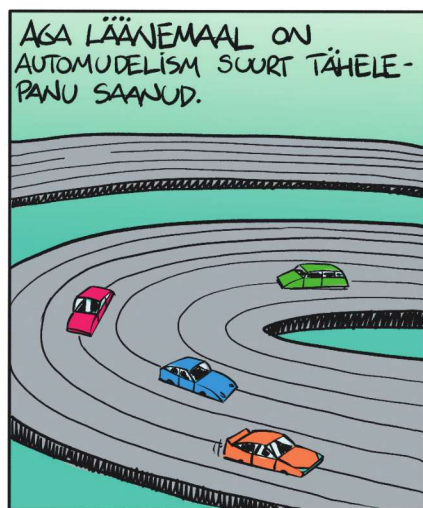
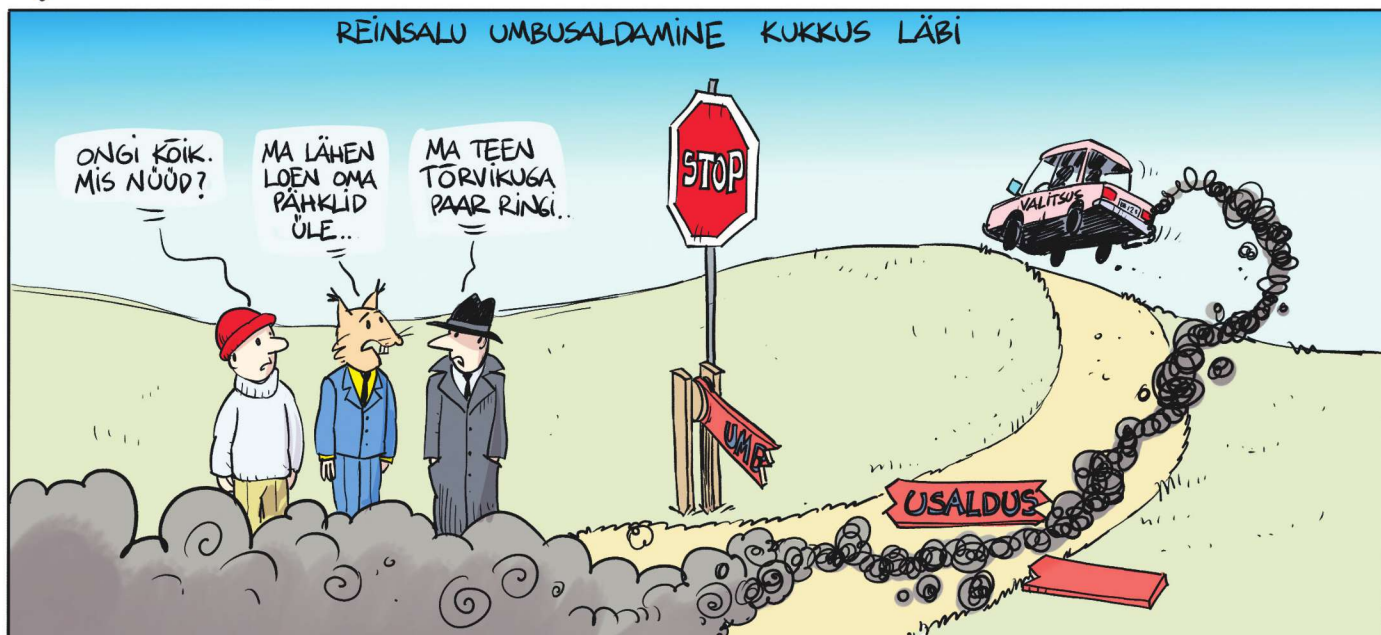
„Aga mõtle, kui Eesti meeste võimujoobes tegudel, naistevastasel vägivald oleks reaalsed tagajärjed!“ hüüatas Pärnits. „Proovi kujutada ette olukorda, kus mehe üles andnud naisi ei koheldaks nagu riigireetureid ja ohvrit ei loobitaks sõnadega surnuks.“

● LAUSELAEN

„Õeldakse, et hunt on kohanemisevõimeline loom ja kui üks sööda-
baas kaob, otsib ta uue. Aga ega
ta rukist kasvatama hakka.“

Jahimees Kulno Rehikalt. LE, 25. jaanuar 2018

NÄDAL

Reinsalu skandaal langetas maskid

Poliitilised tõmbetuuled parlamendis tõid taas kõne alla raske probleemi Eesti ühiskonnas – naistevastase vägivald.

Selle valjult hukka mõistnud president Kersti Kaljulaidi otsus kutsuda lähedast näitlejannat peksnud Tiit Ojasoo Eesti 100. sünnipäeva etendust lavastama riivab muidugi paljude õiglustunnet. Õige kah, et 104 inimest saatsid presidendile avaliku kirja, kus avaldasid kahetust vägivaldsete pjedestaalile tõstmise pärast.

Teisalt, inimene väärib andestust, kui kahetseb oma tegu ja võtab selle eest ka vastutuse. Ojasoo palus juhtunu pärast vabandust, ta ei juhi enam teatrit NO99. Aga hinge kriipima jääb see ikkagi, sest andestada ju võib, kuid unustama ei pea.

Asi on selles, et lähisuhtevägivald on Eestis nii laialt levinud, et statistikaameti andmetel peab seda Eesti ühiskonnas probleemiks lausa kolmveerand paarisuhtes olnud 15–74-aastastest inimestest. Paari aasta eest politseinike seas läbi viidud küsitlusest tuli välja, et peaaegu kõik peavad seda tõsiseks või väga tõsiseks probleemiks.

Ja pole ka ime. Iga kümnes kuritegu Eestis on lähisuhtevägivald, aastas registreeritakse neid üle 3000. Politsei saab sellekohaseid infoteateid muidugi palju rohkem – üle 12 000 aastas. 2016. aastal mõisteti lähedase inimese kehalise väärkohtlemise eest süüdi 520 inimest, mille eest võisid nad saada kuni viis aastat vanglakaristust. Pole vist vaja mainida, et valdav osa lähisuhtevägivalda kuritegude ohvritest on naised, kurjategijad aga mehed.

Arvestades lähisuhtevägivalda nii suurt ulatust, oli valdkonna eest vastutava justiitsministri Urmas Reinsalu reaktsioon 104 kirjale täiesti arulage: „Kui ma tema [Ojasoo] lepitusmenetluse juhtumi kohta omal ajal

MARIS SANDER
kolumnist

arvamust avaldasin, siis mõistsin ma naistevastase vägivald hukka, kuid nüüd, tänase kirja valguses, lausa kahetsen seda avaldust“, kirjutas justiitsminister eelmisel nädalal Eesti Päevalehes ilmunud arvamusartiklis. „Kuulge, kurjakirjutajad, muidugi saate hüsteeriaga solkida vabariigi aastapäeva ja Ojasoo elu ära! Aitab! Lõpetage kanakarja kambakas!“ õnnestus ministril laiemalt häbivääristada ja „korrale kutsuda“ peamist lähisuhtevägivalda ohvrite riskigrupi – naisi.

Kui Reinsalu hakkas omakorda oma sõnade eest täiesti õigustatud kriitikat pälvida, viskusid kohe tema kaitsele EELK peapiiskop Urmas Viilma ja perekeskuse juhataja Pia Ruotsala. Seegi oli huvitav väljaastumine, sest tõi taas selgelt esile poliitilised senjööri-vasalli suhted Isamaa ja Res Publica ning luteri kiriku vahel. Alles aasta lõpus eraldati Reinsalu eestvedamisel luteri kirikule 6,75 miljonit eurot „sõja ja okupatsiooni käigus omandiõiguse rikkumisega tehtud ülekohtu heastamiseks“. IRL on ka üks suurimaid luteri kirikule katuserahade jagajaid – sel aastal näiteks anti 46 000 eurot Jõgevale tuttuue kiriku ehituseks. Käsi peseb kätt.

Iseenesest on tore, et EELK on samuti hakanud tegelema perevähivallaga ennetusega, ka Haapsalus, kuid vald-

konna spetsialistid peavad usklike meetodeid iganenutuks. Praegusaegne ennetustöö seab fookusesse ohvri turvalisuse ning nõuab, et kodust lahkub kuriteo toime pannud vägivallatseja, mitte tappa saanud naine. Just sellist lähenemist hakkasid politsei ja ohvriabi katseprojektina ellu viima muide Pärnus.

Luteri kiriku perekeskuste juhi Pia Ruotsala nägemus ennetustööst näib aga olevat vastupidine: „Karistamine eksimise pärast mõjub tavaliselt hirmu õhkkonnana ja viha õhutamisena. /.../ Vägivald vastu saab ainult läbi empaatia ja inimese väärtustamise, taunides vägivaldset käitumist ja jõustades võrdset erinevaid osapooli, et kõik suudaksid enda vägivallavaba käitumise eest vastutada,“ kirjutas ta Reinsalu kaitsele viskudes Postimehes, ning lisas: „Samuti arvan, et ongi aeg teha ühiskonnas nähtavaks „kanakarja kambakas“ ja olen tänulik minister Urmas Reinsalule, et ta oli piisavalt julge seda välja ütlema, kuigi ministrile sobimatul viisil.“

Sel nädalal kukkus läbi justiitsministrile tehtud umbusaldusavaldus, kus oma näo kaotasid ka koalitsiooni püsijate nimel hääletamata jätnud sotsid. Põhjuseks Reinsalut mitte usaldada oli rohkem: hiljuti keeldus ta seksuaalse ahistamise mõistet karistusseadustikku lisamast, ning ehkki Istanbuli konventsioon ratifitseeriti, takistas minister selle allkirjastamist burkade keelustamise nõudega.

Ehkki Urmas Reinsalu vabandas oma sõnavõtu pärast, siis poliitilist vastutust ta ikkagi ei võtnud. Sõed hõõguvad tuha all edasi.

● 2016. aastal mõisteti lähedase inimese kehalise väärkohtlemise eest süüdi 520 inimest, mille eest võisid nad saada kuni viis aastat vanglakaristust.

Lääne-Nigula volikogu oli neljapäeval Perakülas looduskeskuses.

URMAS LAURI

● 10 MILJONIT EUROT

Lääne-Nigula valla eelarve tuleb ülejäägiga

Lääne-Nigula eelarve põhitegevuse tulud on eelarve praeguses variandis 11,8 miljonit eurot, põhitegevuse kulud aga 10,5 miljonit.

URMAS LAURI
urmas.lauri@le.ee

Suure valla esimese eelarve koostamine on paras väljakutse, nentis Lääne-Nigula vallavanem Mikk Lõhmus volikogule eelarve esimest varianti tutvustades. „Iga vald on oma osa koostanud omamoodi ning korrektsed eelarve kokkupanek oli päris keeruline ülesanne,” ütles Lõhmus. „Mõned tulud olid paari rea vahele ära kadunud, teiseks lugemiseks korrigeerime.”

Vallavanema sõnul vähenes suure valla eelarve tulude osa pisut, sest eelarvest on välja jäetud vallasisesed tehingud. „Kui Noarootsi laps käis Linnamäe lasteaias või Nõva eakas oli Oru hooldekodus, siis see tulu kaob vahelt ära,” selgitas Lõhmus.

Aega ja raha nõudev on ka erinevate teemade ühtlustamine. „Näiteks õpetajate palgamäärade arvestamise alused,” kirjeldas

Lääne-Nigula eelarve

- Põhitegevuse tulud 11,8 miljonit eurot, põhitegevuse kulud 10,5 miljonit eurot.
- Netovõlakooormus on vallal 1. jaanuari seisuga 25,5 protsenti, aasta lõpuks kasvab see umbes 29 protsendini.
- Investeeringutegevuseks kulub 2,2 miljonit eurot.
- Eelarve lubab lasteaiast tasuta toitu alates 1. aprillist.
- Valla palgal olivate alampalk tõuseb 6 protsenti.
- Lasteaiaõpetajate abid, kokad ja koduhooldajad hakkavad saama 15 protsenti enam palka. Sama suur palgatõus ootab hooldekodude töötajaid.

Lõhmus. Osa on suure valla piires juba ühtlustatud – näiteks matusetootus tõusis vallas 200 euron, samuti mõeldakse sama joonlauaga huvihariduse toetuse maksimiseks.

Ühinemistoetust saab suurvald kokku 1,6 miljonit eurot, sellest 400 000 maksti välja mulu, 800 000 laekub eelarvesse tänavu ning 400 000 eurot jääb tulevaks aastaks.

Maksutulud moodustavad eelarvest 47 protsenti, toetusfond

28 protsenti. Kõige suurem osa toetusfondist kulub pedagoogide palkadeks ja muudeks koolikuludeks.

Oluliseks kulupoole muudatuseks pidas Lõhmus lasteaiatoidu kinnimaksimist. „Tasuta lasteaiatoidu eelnõu valmistame praegu ette, et see jõuaks juba veebruaris volikogusse. Vähemalt 1. aprillist peaks meie lasteaiades toit tasuta olema. See puudutab suurt osa vallaelanikest,” ütles Lõhmus.

Raha kulub ka hajaasustusprogrammis osalemiseks. Selle alusel ehitatakse hajali kodudele vee- ja kanalisatsioonisüsteeme, saab rajada ka juurdepääsuteid. „See on ülioluline, et inimesed ei lahkuku vallast puhta vee puudumise tõttu, või et neil ei voola solk ära,” kommenteeris Lõhmus.

Vallavanem ütles, et eelarve aruteludel osalesid kõik volikogu komisjonid ja ka osavallakogud. „On tehtud muudatusettepanekuid ning need on kavas järgmiseks lugemiseks läbi töötada ja sobivuse korral ka eelarvesse lisada,” lausus Lõhmus.

Lääne-Nigula volikogu arendus- ja eelarvekomisjoni esimees Jüri Ott andis eelarve koostajale hea hinde. Komisjonis läinud eelarve arutelul päris tuliseks. „Peabki tõsiselt arutama,” nentis Ott.

Eelarve juures pidas Ott aga puuduseks seda, et praegu puu-

dub nii eelarve analüüs kui ka prognoos.

„See analüüs peab olema, et kui palju me eelarvesse riigilt saame, kui palju saame raha rohkem kui saime kamba peale kokku enne ühinemist. Siis hakame prognoosima, kui palju kulub autodele, uute objektide rajamisele, kui palju need maksma lähevad,” ütles Ott.

Ott soovis, et Lääne-Nigula valla ametnikud ja töötajad saaksid samalaadsete valdadega võrreldes samaväärset palka. „Meie prioriteedid peavad olema inimesed,” ütles Ott. „See ei päde, et inimene on selle palgaga siin rahul.”

Oti sõnul on järgmises eelarvekomisjonis veelgi tõsisem arutelu. „Suures piires on eelarve korralikult tehtud,” tunnustas Ott tehtut.

Eelarve muutmiseks saab ettepanekuid teha kahe nädala jooksul.

● LÜHIDALT

Haapsalu talisuplejad said ujumiskoha määrgise

Päästeamet andis Haapsalu talisuplejatele Westmeri sadamas ujumiskoha määrgise, infotabloo ja päästerõnga.

Üldinfo hoiatab, et ükski ei tohi ujuma minna – kaaslasega koos olles saab teine vajadusel appi tõtata või abi kutsuda. Samuti ütleb teadetetahvel, et ujuda ei tohi alkoholi- ja narkojoobes ning vees ei tohi olla liiga kaua. Keelatud on vette hüppamine ja prahi vette loopimine. Sildid tulevad meelde, et ujumine toimub omal vastutusel.

Haapsalu talisuplejate eestvedaja Kertu Kaljuveer (pildil) ütles, et sildid panevad nad paika alles kevadel ja talisupluskeskuses, mitte sadamasse, kus praegu ujumas käiakse.

Uuel talisupluskeskusel on olemas sildid, juurdepääsutee, suvised riietuskabiinid ja parkla. Soojak ja saun on veel puudu.

Malle-Liisa Raigla

Ühistranspordikeskus saab uue nime

Esmaspäeval on Harjumaa ühistranspordikeskuse üldkoosolek, mille liikmeks on Läänemaa nii Lääne-Nigula vald kui ka Haapsalu linn.

„Seal saavad paljud teemad selgemaks,” ütles Lääne-Nigula vallavanem Mikk Lõhmus. Ta märkis, et esmaspäevase koosoleku juttu teema on kindlasti ka tasuta ühistranspordi rakendamine.

„Vastu võetakse uus põhikiri, keskuse uueks nimeks saab Põhja-Eesti ühistranspordikeskus,” selgitas Lõhmus.

Harjumaa ühistranspordikeskus enam nimeks ei sobi, sest sellega on liitunud peale Harjumaa omavalitsuste ka Lääne-Virumaa ja Läänemaa omavalitsused ning ports omavalitsusi Raplamaalt.

Urmas Lauri

Pühakodade programmist saia raha kolm kirikut

Muinsuskaitseameti pühakodade programmist toetatakse sel aastal Noarootsi kiriku katusereмонти ning Ridala ja Haapsalu Jaani kiriku sisustuse restaureerimist.

Noarootsi kiriku katusereмонdiks ja hoolustöödeks eraldati pühakodade programmist ligi 14 000 eurot. Tegemist on eelmisel aastal alanud tööde jätkamisega, mille käigus vahetatakse välja kiriku laudkatuse kahjustada saanud laudad ning tõrvatakse katus üle.

Kiriku sisustuse restaureerimise jaotusest eraldati 2500 eurot Ridala kiriku võidukaaregrupi ja vahetõrve konserveerimiseks ja 500 eurot Haapsalu Jaani kiriku kantslikatte konserveerimiseks.

Kokku eraldati programmist sel aastal restaureerimistöödeks 606 100 eurot. Lõviosa programmi toetustest läheb ka sel aastal kirikute avariliste tornikiivrite ja katusete restaureerimiseks, lõpuni viiakse mitu eelnevatel aastatel alustatud suuremahulist tööd.

Kaie Reiljan

Haapsalu uute elanike kampaania võitis Tõnn Võsu

Haapsalu linnavalitsuse korraldatud uute elanike värbamise kampaania ajal liitunute vahel loositati välja iPhone X, mille saab Tõnn Võsu.

Haapsalu linnaape Urmas Sukles ütles, et auhind antakse üle 16. veebruaril Uuemõisa lossis linnavalitsuse tänuõhtul. Haapsalu sai uute elanike kampaania ajal 13.–31. detsembril 30 uut sissekirjutat.

Andrus Karnau

Lääne-Nigula vald liisib vallavanemale odava auto

URMAS LAURI
urmas.lauri@le.ee

Lääne-Nigula volikogu andis vallavalitsusele loa kulutada kahe sõiduauto liisimiseks viie aasta jooksul 40 000 eurot. Lihtsalt see otsus ei sündinud, sest vastasrind üritas eelnõu päevakorrast välja hääletada ning kui see ei õnnestunud, siis muuta otsust nii, et autode liisimisega võiks alustada alles pärast eelarve vastuvõtmist.

Volikogu arendus- ja eelarvekomisjoni liige Marek Topper (pildil) meenutas, et komis-

joni istungil öelnud vallavanem Mikk Lõhmus, et lasteaiade tasuta toidu teemaga saab tegeleda alles pärast eelarve vastuvõtmist. „Autodest polnud vähimalgi määral juttu,” nentis Topper. Ka komisjoni esimees Jüri Ott ütles, et ei tea autodest ega ostimisest midagi. Topper tegi ettepaneku autode liisimise eelnõu päevakorrast välja võtta.

„Rahaline kohustus võetakse siis, kui on sõlmitud leping, enne seda pole vallal mingit kohustust,” üritas Lõhmus volikogu rahustada. „Sellisel juhul me saame selle otsuse teha ka siis,

kui eelarve on vastu võetud, kui meil on kõik numbrid sees,” tõdes Topper. Teda toetas Ott.

„Selge see, et masinapargile tuleb teha kulutusi, kuid see otsus peaks enne meie komisjonist läbi käima. Me petame hankijat, sest me ei tea praegu, kas me kirjutame need [autod eelarvesse] sisse,” ütles Ott.

Vastasrinnal ei õnnestunud autode eelnõu istungi päevakorrast välja lükata.

Kui volikogu istung jõudis rahaliste kohustuste võtmise eelnõuni, ütles abivallavanem Taivo Kaus, et vald soovib rentida kahte autot, ühe vallavanema-

le, teise vallavalitsuse majandusosakonnale kolme inimese peale kasutuseks.

Kausi sõnul võtab hanke väljakuulutamise aega kuni kolm kuud. Autod soovitakse rentida viieks aastaks, kahe auto liisimismaksete kogusumma oleks viie aasta jooksul 40 000 eurot koos käibemaksuga.

„Kahte normaalset autot selle raha eest ei saa,” nentis Topper.

„Püüame saada,” vastas Kaus. „Vallavanem lepib väiksemaga.”

„Vallavanem saab odavama?” küsis Topper. Kaus: „Just!”

„Palun protokollida,” lausus Topper.

Haapsalu kolledži tervisedenduse ja rehabilitatsiooni kompetentsikeskuse direktor Eva Makienko piilub mudatanki, kus väärtuslik maavara ootab teaduskatsetele minekut.

ARVO TARMULA

● RAVIMUDA RAKENDUSKESKUS

TERE uurib mudaplaastrit, mudakreeme ja turvast

Haapsalule kuulsust toonud ravimuda oli üks põhjus, miks seitse aastat tagasi loodi Tallinna ülikooli Haapsalu kolledži tiiva all tervisedenduse ja rehabilitatsiooni kompetentsikeskus ehk TERE.

KAIRE REILJAN
kaire@le.ee

TERE direktori Eva Makienko sõnul ühendab kompetentsikeskus teadustöö ja tudengitele praktilisuse pakkumise.

„TERE on väga rakendusliku suunitlusega, meil ei tehta teadusteaduse pärast, vaid teadus on sisendiks ettevõtlusse,” rääkis Makienko.

See tähendab, et kompetentsikeskus ei võta uuringut ette mõne teadusprobleemi lahendamiseks, vaid uuringute kaudu püütakse leida lahendus ettevõtjate huvitavatele küsimustele. Kompetentsikeskuse poole pöördujaid on Makienko sõnul pidevalt ja osaga neist jõutakse ka ühiste uurimisprojektideni. „Põhimõtteliselt ostab ettevõtja meilt teadusteenust,” ütles ta. Sellisel puhul maksab uuringute eest ette-

võtja, kes võib selleks kusagilt toetust taotleda.

Ettevõtja tellimusel tehtud uuringu tulemused kuuluvad ettevõtjale. Makienko sõnul saaks TEREs ka ise igasuguseid segu- toota, aga ei tohi. „Me ei tohi midagi toota, sest me ei saa ettevõtjaga konkureerida,” selgitas kolledži direktor Heli Kaldas. Küll aga jääb kolledžile õigus uuringu põhjal teadusartikleid kirjutada, laskumata seejuures äridetailidesse.

Makienko sõnul näitavad ravimuda ja turba vastu huvi üles eelkõige kosmeetika- ja loodus- toodete tootjad – nad tahavad tõendus põhised infot muda või turba kasutamisest.

Koostööst ettevõtjatega töö Makienko näiteks Käina ravimuda uurimise, kus massaažikreemi valmistav OÜ Leiger LK otsib lahendust muda väärindamiseks. Sama-

moodi on koostöös TEREga valminud Tallinna Farmaatsiatehases Haapsalu ravimuda humiina- nete ekstraktiga massaažikreem.

Kreemidest mudaplaastrini Mitu muda ja turbaga seotud uuringut on praegu kompetentsikeskuses pooleli. „Kui siiani oleme teadnud, kuidas toimib soe muda, siis nüüd uurime ka seda, kuidas toimib soojendama- ta muda,” tutvustas Makienko.

Näiteks hakatakse kompetentsikeskuses uurima, kas mudaekstrakti kontsentratsiooniga immutatud plaaster aitab vereringet parandada. „Vaatame, kas plaastrile lisatud mudaekstrakti tilk toimib või ei,” selgitas Makienko. „Eeldus on, et humiina- ned aitavad ja toimivad ning me väga loodame, et saame kätte info, et see mudatilk aitab ilma soojendamata,” lisas ta.

Teise poolelioleva uuringuga tahetakse välja selgitada, kas üla- seljalihaste pingete puhul mõjub kõige tõhusamalt tavaline klas- sikaline massaaž, soe massaaž või muda-turbaseguga massaaž. Metoodika on välja töötatud ja uuringu viivad läbi kompetent- sikeskuses osalise koormusega töötavad taastusravi- ja tööter- vishoiuarstid.

Selles uuringus on jõutud inimkatseteni – inimestel, kel- lel on pikaajalise arvutitöö tõtu eeldus ülaselja lihaspinge tek- kimiseks, jälgitakse, kas küm- nepäevase massaažikuuri järel lihaspinge väheneb või mitte. Makienko sõnul esitletakse tu- lemusi sügisel, aga juba praegu on näha, et need on head.

Varasemate uuringutega on püütud välja selgitada termoneutraalsete ravimudasegude mõju naha funktsionaalsusele.

„Inimkeeli öelduna tähendab see, et võrdlesime peenestatud ravimudast ja turbast tehtud muda-turbasegu mõju nahale,” selgitas Makienko.

Katsealused pidid teatud aja jooksul käele määrima eri vahe- korras muda-turbasegu ning ter- visedenduse tudengid mõõtsid seejärel laboris, kas see on mõ- jutunud naha niiskust, ketendu- si, punetusi jt näitajad.

Tulemuste kohta ütles Ma- kienko, et vaja oleks teha veel üks täpsustav lisauuring, kus jälgitakse täpsemalt aastaaega ja nahatüüpi. „Nahka mõjuta- vad ka keskkonnategurid – tal- vel inimese nahk nagnunii kui- vab,” selgitas ta.

Mudal ja mudal pole vahet TERE huvi ei piirdu ainult Haap- salu mudaga, vaid tähelepanu all on ka teised Eestis leiduvad

ravimudad. Seda, mille poolest ühe maardla muda koostis tei- sest erineb, saab iga huviline uu- rida näiteks kompetentsikesku- se kodulehel, kus on interaktiiv- ne ravimudamaardlate tutvustus. Seal on välja toodud ka eri mu- dade keemilised komponendid.

Makienko sõnul pole spaad mõtet valida selle järgi, kus on parim ravimuda, sest abi saab igalt poolt. „Pigem otsige koha- ta, kus ravimuda on, ja vaada- ke, millist teenust ta pakub,” ütles ta.

Muda kõrval on ettevõtjatel ja kompetentsikeskusel huvi turba vastu. Uuringud on näi- danud, et mudale turba lisami- ne aitab humiinaid paremini hoida. Siinkohal pole tegemist mitte igasuguse turbaga, vaid kindlasti, rabavee tasemest al- lapoole jäävast turbakihist pä- rit turbaga.

Kolledžis näidati mudamassaaži

Neljapäeval Tallinna ülikooli Haapsalu kolledžis peetud ravi- muda infopäeva lõpetas Stressi- vaba keskuse masseerija Monica Viilma ravimudaga näidisseanss.

Viilma sõnul meeldib talle mudaga masseerida, sest laisa masseerijana tahab ta kohe ka tulemust ning muda teeb tema eest pool tööd ära. Patsienti mu- daga ette valmistades on massee- rima hakates lihased juba pehmed ja saab kohe alustada tuge- vate võtetega.

Selleks, et patsiendi lihased justkui iseenesest massaažiks val- mis saaksid, tuleb talle 25 minu- tit enne masseerimist määrida peale mudakihi. Esimese kihi- na paneb Viilma turbamuda, kat-

Masseerija Monica Viilma näidistund kolledžis.

ARVO TARMULA

tes selle kilega, sellele peale 42 kraadini soojendatud mudakoti- di ja kõige lõpuks tekid.

Et teoreetiline infopäev venis plaanist pikemaks, pidi massee- ritav mudakihtide all kauem ootama ja jõudis enda sõnul sel- le ajaga kaks und ära magada.

Massaaži alustades kooris Viil- ma kõik mehele peale pandud kihid ära ja eemaldas froteekin- daga üleliigse muda. Seejärel pani ta nahale mudakreemi, seda kupuga üle kogu selja hõõrudes. Edasi kulges kõik juba üsna ta- valise massaažina. Muda all soo- jenenud lihased olid pehmed ja elastsed ning andsid vänamisele hästi järele. „Mudaga massee- rimine on kiirem ja annab efektiiv-

sema tulemust,” ütles Viilma. Te- ma sõnul aitab muda hästi valu- sate abaluude ja õlavöötme pin- gete puhul.

„Kolme korraga näen juba tu- lemust,” ütles Viilma. Samuti er- gutab mudamassaaž vereringet.

Viilma teeb mudamassaaži ka madala vererõhuga naistele, kes talviti külmatunde üle kur- davad. Juba sooja muda all lesi- mine suurendab soojustunnet.

Mudakasutuse praktilise poo- le näitamisele eelnes infopäev, kus räägiti tervisedenduse ja re- habilitatsiooni kompetentsikes- kuse ehk TERE tehtud uuringu- te tulemustest.

Juttu oli muda ja turba sega- misest ning segude kasutusvõi-

malustest, samuti muda heast mõjust luu- ja lihaskonna üle- koormushaiguste puhul ja töö- stressi ennetamisel. Samuti rää- giti mudaravi reklaamtekstidest ja sellest, mida neis mudaravi ka- sutajatele üldse lubada võib.

Infopäeva teoreetilise osa lõ- petas arutelu ravimuda kohast rahvatervise seaduses. Kristo Kleemann sotsiaalministeeriu- mist tutvustas määruise hetke- seisuga ja mudahuvilised arutasid näiteks selle üle, kas muda sisal- davatel kosmeetikatoodetel tu- leks märkida, millisest maard- last on muda kaevandatud. Tihti ei soovi kaevandajad sellist in- fot avaldada.

MALLE-LIISA RAIGLA

Seeneakadeemia kommuunielu on lihtne.

Loo autori viieaastane tütar Õnne Maria koos reisikaaslase Omidaga.

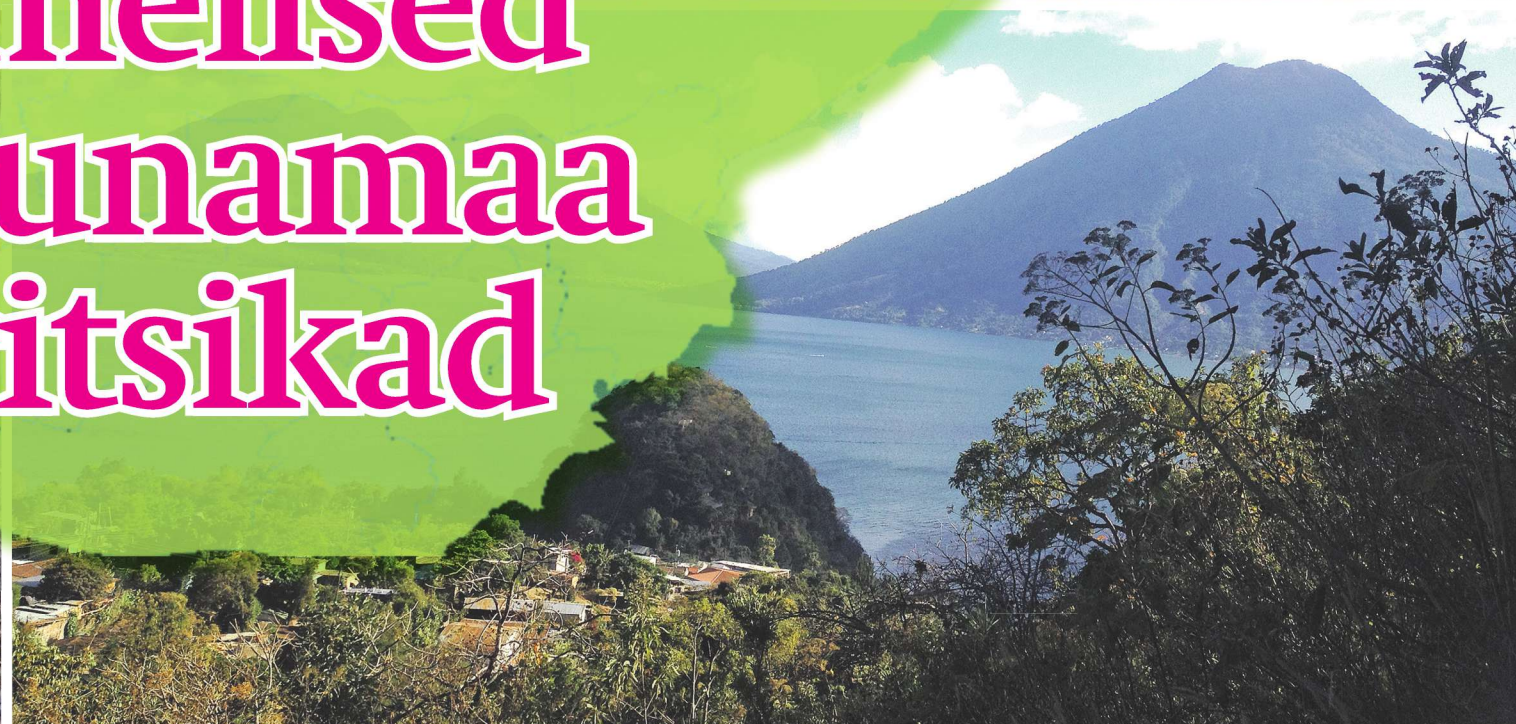

Liisi Ansip.

Imelised lõunamaa ritsikad

Õnne Mariale meeldib kõike õppida.

Seeneakadeemia asub hiigelsuure ja imeilusa Atitláni järve kaldal.

5 × ERAKOGU

Tervitused Guatemalast! Oleme kohale jõudnud ja kohaliku eluoluga juba veidi harjunud. Kui enne reisi polnud õrnematki aimu, mis meid ootab, siis nüüd on siht silme ees ja õnnistatud tunne peal.

LIISI ANSIP
info@leee

„Meie“ oleme mina, Liska, mu sõbranna ja töökaaslane Omid ning mu viieaastane tütar Õnne Maria. On täiesti uskumatu, kui hea reisikaaslane Õnne Maria võib olla. Ta on iseseisev ja kohati mõistvam kui mina ja Omid kokku. Ilus on rännata oma kõige suurema varandusega. Omid on mu hingesugulane, nii et kamp on meil tugev ja hea.

Igatahes Guatemalasse rändasime läbi Itaalia, Portugali, Hispaania ja New Yorgi, nii et kokku võttis siiajõudmine nädal aega.

Hirmus bussisõit

Guatemala loodus on rikkalik. Maandudes Guatemala Citysse, olin võtnud meile öömaja kohas nimega Antigua Guatemala, uskudes ja arvates tõsimeeli, et nõnda nimetatavad kohalikud oma vanalinna. Aga tegu oli hoopis ühe teise linnaga Guatemala pealinnast 25 minuti taksosõidu kaugusel. Meie rõõmuks oli Antigua mõnusa suurusega turistilinn igatpidi vinks-vonks söögi-kohtadega.

Antigua kitsad tänavad olid rahvast paksult täis, kohalikud mehed ja naised püüdsid meile igal võimalusel midagi müügi-pakkuda. Naised rohkem kohalikku käsitööd: pärlikeid ja rahvuslike mustritega rõivaid. Mehed toidukraami, näiteks päkleid või lõigatud mangot kilekotis. Nägime, et kohalikud on meiega võrreldes üsna

vaesed, lapsed jooksevad paljajalu mööda räpaseid tänavaid ja terved perekonnad ilmuvad päevaseks ajaks tänavatele kaubitsema. Neid on kena vaadata, sest nad kannavad kirevaid ja mustreid täis tikitud rõivaid ning neil on iidsed näojooned ja süsimustad juuksed.

Mulle nad sümpatiseerivad, sest nendega saab viisakalt rääkida ning nad näivad sind mõistvat, samas on minu ja kohalike vahel suur-suur usaldamatus. Nii kauge maa rahvas ja ennenägematud kombed. Esimest korda Ameerikas. Õpin alles tundma ja austama.

Antiguas veetsime kaks ööd parajalt viisakas hotellis nimega Sin Ventura. Peatuspaik asus peaväljaku kõrval ja oli nädalavahe-tuse tõttu väga lärmakas, aga reisiväsimus tegi oma töö ja magasime kõigest hoolimata üdini hästi, ärgates mõlemal päeval päikesetõusuga. Üleüldiselt käibki meie Guatemala elu juurde varajane ärkamine ja magamine. Öösel ei ole soovi ega ka julgust tänavatel omapäi seiklusi otsida, valime seiklemiseks hoopis varalge ja kuumad lõunatunnid.

Antiguast tellime endale hotelli kaudu transpordi Atitláni järve äärde. Reis kestab ligi kolm tundi ja sisaldab ka paadisõitu San Marco külas. Mikrobussisõit on minu jaoks veidi õudne. Ees on kaks istet, millest üks on normaalsuurest veidi väiksem ning mind ja Õnne Mariat pan-nakse seepärast ette istuma. Al-guses tunnen, et maru hästi on

vedanud, saan siin kõige ees täit vaatepilti nautida.

Aga niipea kui Antigua tänavatelt lahkume, hakkavad teele jooksmas koerad ja inimesed, vastu sõidavad kiivritate mootorratturid ning tee on üles ja alla, kurviline ja läbi teiste linnade. Kõige hirmsamad olidki minu jaoks läbisõidud linnadest, sest vastu tulevaid autosid oli palju, liiklus kogu aeg takerdus ning oli vaja pidevalt pidurdada.

Selle sõidu ajal nägin ma teistsugust Guatemalat, sumisevat, tolmust, karmi. Käed higistasid ja kõht hakkas valutama. Me teeme jäätisepeatuse, mul ei lähe midagi alla, hoian kõhust ja ootan. Järgmine peatus on asjade bussi katuselt paadi katusel laadimiseks ja paati kolimiseks.

Algab hinge-matvalt ilus sõit San Marcosse. Vulkanide ümber on õrn udu ja järve ümber asuvad külad näivad paadilt muinasjutuliselt harmoonilised ja kaunid. Puud ja põõsad on all järve lähedal väga lopsakad, vohavad, mäenõlvad aga on veidi kuivanud ilmega. Soojakraade on õhtul umbes 21.

Peatus San Marco hipikülas. Ma mõtlen, et kas päriselt on selline koht olemas ja kas päriselt mina just jõudsin siia – sest see on ulme. Pisikesed tänavad on kõik täis maalitud ja nendel kõnnivad ringi paljasjalgsed hipid ja kõik poed ja toidukohad

on sama energiaga. Hingan sisse ja võtan omaks selle kohta, kuigi 20kilose kotiga on raske ja mul endiselt kõht valutab.

Õnne Maria jookseb kergejalgselt me ees, sama kergejalgselt nagu poisid, kes pakuvad, et võivad näiteks meie kotte tassida ja meile teed näidata. Ja seda ainult 10 ketsaali eest. (10 GTQ on võrdne umbes 1 euroga).

Lõpuks valisimegi ühe poisi teed näitama, ta viis meid otse oma pere tuk-tuki juurde ja pool-lõbus sõit ülesmäge võis alata. Fungi Academy asub külast väljas mäenõlval. Tuk-tukiga sinna päris kohale ei pääse, jäävad veel viimased viissada meetrit järsku ülesmäge ronimist.

• Õnne Maria proovib kõigiga suhelda. Tema inglise keel on viieaastase kohta väga heal tasemel.

Õnne Maria jookseb ees ja siis tagasi, kui me puhkepeatust nõuame. Üles jõudes oleme hingeldavad ja higised, meid võtab vastu Fungi Academy ehk siis seeneakadeemia asutaja Oliver, kes teeb meile hämaras väikesel tutvustava tiiru ja näitab kätte meie telgi, kuhu oleme oodanud end mõnusalt sisse seadma.

Esimese hooga tekib tunne, et misasja, nagu oleksin oma elus kümme aastat tagasi läinud. Sellesse aega, kui elasin Kreetal randadel hipielu ja hiljem kuu aega kommuunielu Portugalis ja ka

Kanaari saartel. Ma ei ole veel päris kindel, kas see meeldib mulle. Lasin neil tunnetel selleks korraks settida ja kolisin leplikult telki.

Kuked ja öised paugud

Ärkame seeneakadeemias esmaspäeva hommikul, kell kaheksa on ühine hommikusöök. Valikus on toorpuuder, quacamole ja arbuusi-papaia-ananassisalad.

Pärast sööki peetakse koosolek, kus tutvustatakse uusi vabatahtlikke ja tehakse nädalaplann. Mina palun end aianduse seltskonda ja Omid valib koduhaldja kohta.

Alustan esimest päeva taime-de kastmise ja istutamisega. Kohus on endiselt veider, aga olen sellest üle ja teen tubli tööd. Vabatahtlikelt eeldatakse viit tundi tööd viiel päeval nädalas, meil on plaan seda tõsiselt võtta ja kaasa aidata kõiges, mis kommuuni elu edendab.

Koht ise on täiesti uskumatu vaatega – Atitláni järv, mille taustal kõrgub kolm suurt vulkaani ja taamal paistavad veel mõned mäed.

Järv on nii suur, et tahaks teda mereks kutsuda. Aias kõrguvad banaanipuud, papaia kannab hästi vilja, tomatid aga nõuavad hoolikalt kastmist.

Oleme meeldivalt üllatunud, kui töökas kamp siin elab. Üks seltskond kasvatab laboris seeni, teine edendab arvutite ümber Fungi kodulehte, kolmas punt teeb kõõgis süüa, mõned ehitavad ja ülejäänud teevad

aiatöid. Elu Fungis läheb iga päevaga aina paremaks.

Enda üllatuseks leiame siit eest veel ühe eesti poisi Silveri, kes on ülimalt sümpaatne meist-rimees. Ta on juba valanud tsemendist kõnniteid ja kõpitseb nüüd järgmise projekti kallal – uued köögiriidid ning panipaigad. Mõni täidab ülesandeid täie pühendumusega ja mõni on väsinud ja valmis lahkuma.

Meie motivatsioon on kõrge ja siht silme ees. Oleme õnnelikud ja tänulikud, nii hea on niimoodi siia maale sisse elada mõnusa hoitud seltskonnas, kus on lihtne luua perekonnatunnet. Läbi töö toimub vennastumine, Õnne Maria käib ringi ja proovib kõigiga suhelda. Tema inglise keel on viieaastase kohta väga heal tasemel. Ta eneseväljendus ja enesekindlus, suhtlus-valmidus ja loovus kasvavad iga päev ja lausa mühina.

Õnne Marial on nüüd palju täiskasvanud sõpru ja ta navigeerib siin paremini ringi kui mina.

Siinse looduse hääled on hoopis teistsugused kui koduses Haapsalus. Esimesel ööl oli väga raske magada, sest koerad haukusid pidevalt ja kohalikud kirikud lasevad pauke nii öösel kui ka päeval, see pidavat olema kutse missale.

Kui hommikune päike ei ärata, siis teevad seda kuus kukke, kes järjepidevalt kirevad. Minu jaoks on ühed imelisemad ööhääle tegijad ritsikad, nende laul on melodiline ja särav. Oo, imelised soojamaa ritsikad!

30 AASTAT ESILINASTUSEST

Kaadritagused jutud. Kuidas sündis film „Mälestuskuurort”

Möödunud sajandi kaheksakümnendatel oli NSV Liidu tele-raadiokomiteel käsil seriaal Nõukogude Liidu linnadest. Eestist ka. Igal aastal üks film. Projekt.

KRISTJAN SVIRGSDEN
filmimees

Filmimees Mati Põldre oli sinna teinud juba Pärnu, Järvlinn Viljandi ja miskit veel. Nüüd oli kord Haapsalu käes. Linna asemel sündis „Koolioperett” Andres Ammasega peaosas. Kool, kus operetti tehti, oli ju Haapsalus. Eesti Telefilm juhtkond arvas, et asi ants ja saatsid filmi Moskvasse ära. See oli suvel. Sügisel tuli kõva käsk: kus on film Haapsalust? Oli oktoober. Viimane kvartal. Aastaplaan kõrbe. Ülemuste preemiad.

Kuigi alles lõpetasin filmi „Rahutud inimesed” NSV Liidu Kesktelevisioonile (ENSV aruanne oktoobrirevolutsiooni 70. aastapäevaks), mida olin terve aasta teinud, kupatati mind ikkagi Haapsallu. Stsenariumi, mille üle toimetuskolleegium alati armastas arutleda, teravmeelitseda ja viriseda, ei küsinud keegi. Pandi lihtsalt punt tee. „Midagi ikka teed ju...” sõelused peatoimetaja püksid püüli.

Kaks nädalat me ei filminud meetritki. Kui juba Põldre ei leidnud siit linnast filmi jaoks materjali, mis siis mina. Halb.

Hea oli see, et Viki konjakibaar Haapsalu peatänaval töötas tasuta. Helimees Karl Kardnale (Karlutt) ka, sest ta oli minuga koos. Aga alguse sai asi sellest, et operaatoril peab eksponeerimeeter (valgusmõõtja) kogu aeg kaelas rippuma. See on võimatu tunnus. Mul rippus. Viki ja-gas selle kohe ära ja ütles, et ei võta raha.

Karlutt õllesabas

Teine tore asi oli see, et ühel päeval, kui me jälle konniklaasi taga konutasime, tuli Viki meie laua juurde tuliste grillvorstidega. Ja pomises, et kõik joodavad kunstnikke ja luuletajaid, aga keegi ei arva, et nad tahavad süüa ka. Selles baaris toitu ei pakutud. Ainult joogid. Hoolitses.

Vahepeal kondasime mööda linna. Nagu kodutud. Sügis. Kurb. Kuursaali aknad laudadega kinni löödud. Promenaad poris. Postamendil udus. Tšaikovski ja tema pink. „Kallis Mari, kaugel oled...” Pronksist „Kepimurdja” nutab vihmapiisara. Haned viigil: kluu... kluuu. Minek? Närv oli sees. Kõvasti. Vastutus.

Kell oli 8.15 hommikul, kui helirežissöör Karl Kardna ilmus udust, alustassil pits konjakit. „Võta, Kristjan! Sa pead saama tähtedega ühenduse...” Filmi-sime telefoniposte udus. Midagi pidi tegema.

Kodunt ehk Telefilmist helistati. Iga päev. „Saatke materjali!” No mida.

Administratsioon tahtis näidata, et töö käib. Me panime Karluti õllesappa. Roheline Konn oli nimi. Roostikus. Karlutt seisis, lipsus ja pintsakuga. Ülejäänud saba nägi teistmoodi välja. Karlutt kõrgus nende kohal. Me olime mikrobussis peidus.

„Mälestuskuurort” algab reisirongi saabumisega Haapsalu jaama. Filmi võib vaadata tasuta ERRi veebiarhiivis.

3 x KAADRID FILMIST

Filmi üks mõjusamaid kohti: kunstnik Mihkel Päre kõnnib oma lillemaaliga Haapsalu peatänaval vastu oktoobriparaadile.

Et nüüd vale muljet ei jääks, pean etteruttavalt ütleva, et kui eeltöö oli tehtud, võtsime filmi üles kolme päevaga. No neljaga.

Kui filmi direktorile Aino Paemurrule helistasin, et meil oleks nüüd rongi jaama saabumise jaoks Tallinnfilmist operaatori Tšaikat vaja, millega veduri ees mööda perrooni kihutada, siis hakkas too nutma. Nii hea meel oli.

Isegi valgustajad, kes muidu olid õllelembelised ja laisad, olid muutunud töötuses rahutuks nagu Petrogradi revolutsioonilised madrused.

Aga stsenariumi polnud. Hakkasime tööle. Kõigepealt võtsime üles kunstnik Mihkel Päre. Sellepärast, et tema maalis ainult lilli. Ja ainult.

Otsides ilu. Temast sai filmi läbiv kujund. Käis oma lillepildiga mööda kõledat sügisest linna. Lõpuks käis oktoobriparaadist vastuvoolu mööda.

Mass lippude ja loosungitega läks ühele poole ja tema oma maaliga teisele poole. (See kaader lõigati millegipärast hiljem valmis filmist välja.) Lõpuks jõuab ta muuseumi, kus pilt naelaga seina lüüakse.

Teine kunstnik, Lembit Põld, ütles, et tema küll teeks linna mõne kuju või midagi, kui talle kasvõi leivarahaga makstaks. Aga ei makstud.

Uus sõna eesti keeles

Haapsalu oli ka tollal kuulus kuurortlinn. Ravimuda. Üle Nõukogude Liidu sõitsid kõik siia kokku ja hakkasid koju pak-

ke saatma. Ravi oli teisejärguline asi. Sellekohast teavet jagas mudaravila valges kitlis venelanast arst, kes arvas, et must mass tallab muinasjutulise linna lihtsalt jalge alla. Mille peale Leninigradi filmilabori naised arvasid, et küllap ta juut on, ja saatsid mudas kumblemate pildi kohta märgukirja: ebasünnis materjal! Tehnilised töötajad, aga väga moraalsed.

Küllap nad oleksid sõna võtnud ka Päre jutustatud loo kohta, kuidas Vene tsaar Haapsalus peksa sai, aga see oli eesti keeles. Nad ei saanud aru.

Ühesõnaga, päästisime ülemuste preemiad ja stuudio aastaplaani.

Hea tava kohaselt oli esilinastus kohalikus kinos. Vaatajaid oli minu mäletamist mööda kolm.

Viki võttis oma videokaamera-ga kõik otse ekraanilt oma aparraati. Kui film lõppes ja saal valgeks läks, siis üks venelanna küsis, et millal siis filmi Haapsalust näha saab?

Sai väga varsti. Kui ETVs oli esilinastus ära olnud, kutsuti meid „Mälestuskuurordiga” Haapsalusse tagasi. Käsü korras. Seekord oli kinosaal puupüsti rahvast täis.

Püstiseisjad ka. Ei mahtunud hästi sisse. Partei ja valitsus olid laval, rahvas saalis, jube andmine käis. Süüdistasid vastastikkü. Olime oma filmiga metsalise aedikust lahti päästnud.

Meid kamandati ka lavale, aga pandi teise nurka istuma. Olime paipoisid. Seekord. Karlutt oli lip-sus. Kui küsiti, et kes selle plok-flöödi filmi kujundusmuusikaks

Kristjan Svirgsden.

ERAKOCU

„Mälestuskuurort”

- Dokumentaalfilm. 35 mm. Väriline. 19:38 min. 1987. a, Eesti Telefilm.
- Režissöör Kristjan Svirgsden.
- Esmaeeter 27.03.1988.

soovitas, löi päris öitsele. Tipp-hetked filmiloojate elus.

Kui meie ära tulime, käis äge sõnavahetus saali ja püüne vahel edasi. Omavahel öeldes tuli eneselegi ootamatult jube venevastane film välja. Seda enam, et filmis üks neiu piilub ettevaatlikult kardina tagant seda tore-dat eestiaegset kuurorti, mis kunagi öitses (arhiivikaadrid). Olin kindel, et Moskva lükkab tagasi. Aga! Gorba aeg ja perestroika oli käes.

Ametlik põhjendus oli see, et Krimm ja muud NSV Liidu kuurordid olid sama kehvas seisus. Probleem olemas. Vaatamata sellele kadus „Mälestuskuurort” festivalidel alati ära. Pärast, tõsi küll, leiti jälle üles. Siis saadeti järgmisele. Kõik jube õnnelikud. Aga just enne võistlustulle asumist kadus jälle ära ja leiti hiljem kergendustundega üles. See-tõttu Kirgiisias nad seda enam raudkapist luku tagant välja ei võtnudki. Pistisid meile sealtsamast pihku, kuhu olid esimese hooga pannud.

2001, kui Veerpalu oma järjekordset medalisõitu tegi, tuli Haapsalu linnapea Urmas Sukles mulle ja filmile järele. Tah-tis tähistada vabariigi aastapäeva suusatamise ja „Mälestuskuurordiga”.

Talle ka meeldis, kui kunstnik Päre käis lillepildiga demonstratsioonile vastuvoolu. VHSi peal oli kaader, aga kinossaalis ei olnud. Esimese hooga mõtlesin, et kinomehaanik vahetas kettaid liiga vara. See kaader oli esimese ketta lõpus. Aga siis meenus, et „valvad käärid” olid selle esitluskooptiast välja lõiganud. Piinlik moment.

Praegu peaks Haapsalus muuseumil olema ka elektrooniline „Mälestuskuurordi” variant, koos paraadiga. Filmi toimetaja, eesti filoloog Maie Jõgi ütles, et nüüd on eesti keeles uus sõna: mälestuskuurort.

Lehm Ljudmilla lastekas

Tekst Aidi Vallik
Pilt Ott

KUIDAS REBANE PUNASE KASUKA SAI

KUI REBANE KORD AMMU ILMA LOODI,
SIIS OLII VALGE KARV TAL, LUMEHANGE MOODI.
SEE OLII ILUS TÕESTI: VALGE, KOHEV, KAHUS...
KUI REBANE EI OLNUD ISE SIISKI RAHUL.
„MIKS VALGENA KUI LUIK PEAN RINGI KÄIMA?
MIKS NAGU PRUUT VÕI VAHUKOOR PEAN NÄIMA?
NII SUVEL IGA KOER MIND VÕSAS MÄRKAB
JA IGAL JAHIMEHEL UUDISHIMU ÄRKAB!
NII MÕTTETU ON KÜTTIDA JA JOOSTA,
KUI VÄRVI JÄRGI SAAK MIND KARTA OSKAB!
MIKS MINU KUUB EI OLE PRUUN KUI PÕDRAL?
VÕI HALLI KARVA NAGU HUNDIST SÕBRAL?!”

NII OTSUSTAS TA PÄEVITADA VEIDI,
ET PÄIKE VÄRVIKS PRUUNIKS TEMA KLEIDI.

KOON MAAS, TA KÕHULI JÄI TERVEKS PÄEVAKS,
JA ISE MÕTLES: KÜLL NAD NÜÜD VEEL NÄEVAD!

KUI TÕUSEN SIIT, SIIS ALAKU UUS ELU,
SEST OLEN KISKJA, MITTE KAISULELU!

KUI REBANE END LÕPUKS ÜLES AJAS
JA KUUBE VAATAS, PIDI TUNNISTAMA,
ET MITTE PUNASEKS TA POLNUD SAADA SOOVIND...

KUI EKS TEA IGAÜKS, KES PÄEVITADA PROOVIND,
KUI PUNASEKS VÕIB PALJU PÄIKEST TEHA.

NÜÜD OLII PUNANE ME REBASEGI KEHA!

KUI KÕHT JA KURGUALUNE?

AH NEED ..?

NEED POLNUD PÄIKEST ÜLDSE SAANUD VEEL.

LASTESUDOKU

		6	5		
5					6
	3			1	
	2			5	
2					5
		3	4		

SUDOKU

	5					8	
9			7	8	4		1
				2			
		9	1		6	4	
3	4					7	8
		6	3		8	9	
				3			
1			2	5	9		6
	3						7

MALE

8								
7								
6								
5								
4								
3								
2								
1								
	a	b	c	d	e	f	g	h

LP RISTSÕNA- JA MALELAHENDAJAD

Matt kolme käiguga. Eelmise nädala vastused: Vxe2+; Kxe2; Le3#.
Leidke tänasest ristsõnast lahendus vastuse realt. Eelmise nädala vastus: onupojapolitika; pahmaja härja suud. Lahendusi ootame hiljemalt järgmise nädala reedeks aadressil reklaam@le.ee või Posti 30, Haapsalu. Õigesti vastanute vahel loositakse välja Lääne Elu meeneid.

SUDOKU LAHENDUSED

9	8	1	7	3	2	5	6	4
4	6	7	8	9	5	3	1	2
3	2	5	1	6	4	8	7	9
7	4	3	2	8	1	6	9	5
6	5	8	9	4	3	1	2	7
2	1	9	5	7	6	4	3	8
5	3	2	4	1	7	9	8	6
8	7	6	3	5	9	2	4	1
1	9	4	6	2	8	7	5	3

5	8	1	7	3	6	9	4	2
2	9	4	1	8	5	3	6	7
6	3	7	2	4	9	5	8	1
4	1	6	3	9	8	2	7	5
8	7	2	4	5	1	6	3	9
3	5	9	6	2	7	8	1	4
1	4	5	9	6	3	7	2	8
9	2	3	8	7	4	1	5	6
7	6	8	5	1	2	4	9	3

E 29. jaanuar

06.55 Terevisioon
09.10 Surm paradiisis
10.00 Terevisioon
12.15 Maahommik
12.55 Doktor Martin
13.45 Oma kodu
14.10 TV 10 olümpiastarti
14.40 Hakkab jälle pihta
15.10 Värvimuusika
16.10 Ballykissangel
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 ENSV
17.35 Surm paradiisis
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Osoon
20.30 Eesti lood
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Välisilm
22.15 Superkindlus Euroopa
23.05 Saksamaa ´83
23.50 Ringvaade
00.52 ERR.ee uudised

06.15 Küladetektiivid
07.05 Daltonid
07.30 Alvin ja koopaoravad
07.45 Super 4
08.00 Reporter
09.00 Minu kodu on parim
10.00 Osake minust
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Kodutunne
12.30 Minu mees suudab!
14.00 Tüdruk nimega Elif
15.00 Armastuse maitse
16.00 Tuvikese
16.30 Osake minust
17.30 Minu kodu on parim
18.30 Reporter boonus
19.00 Reporter
20.00 Kuum jälg. Kadunud tüdruk
21.00 Kuum jälg. Keisri hull
21.55 Lahingulaev
00.25 Johnny English. Taassünd
02.15 Reporter
03.00 Reporter boonus
03.25 Kick-Ass 2
05.00 Teel olümpiale
05.25 Tuvikese
05.50 Kaks ja pool meest

06.15 McStuffins **06.40** Grizzy ja lemmingud **07.05** Tasujate võitlused **07.35** McStuffins **08.05** Minu köök on parim **09.25** Võimalik vaid Venemaal **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Kuuurija **13.00** Papad Mammad **14.00** Meisterkoka juunior **14.55** Metskass **15.55** Vaprad ja ilusad **16.25** Kirgede torm **17.30** Minu köök on parim **18.45** Seitsmesed. Uudised **19.25** Seitsmesed **20.00** Kuuurija **21.00** Võimalik vaid Venemaal **21.30** Papad Mammad **22.30** Victor Frankenstein **00.40** CSI kriminalistid **01.30** Hawaii 5-0 **02.20** Kuuurija **03.10** Papad Mammad **04.00** Võimalik vaid Venemaal **04.25** Seitsmesed. Uudised **05.05** Seitsmesed **05.30** Maitse

07.00 Džungliraamat **07.10** Robin Hood **07.20** Beni ja Holly väike kuningriik **07.35** Zorro seiklused **07.55** Hiir Hops **08.05** Papist poisid **08.10** Papist poisid **08.15** Lastetuba **08.30** Buratino tegutseb jälle **09.00** Ringvaade **10.00** Ballykissangel **10.50** Sõida, ta ütles **12.20** ERR.ee uudised **15.30** Rambipalavik **15.50** Papist poisid **16.00** Lastetuba **16.10** Priit ja Prääks **16.20** Rüütel Rooste **16.35** Väikekummitus Laban **16.40** Lola Pikk-kõrv **16.45** Džungliraamat **17.00** Mina ja Miia **17.25** Beni ja Holly väike kuningriik **17.35** Mukk ja Tšavapa **17.45** Vahva Roosi **18.00** Džungliässad **18.10** Zou **18.20** Pipi, Pupu ja Rosmary **18.30** Lastetuba **18.40** Oktonaudid **18.55** Rambipalavik **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** Heureka **20.00** Maahommik **20.45** Elu allpool nulli **21.30** Kultuuriuudised **21.35** Plekktrumm **22.00** La Chana **23.20** Pür Müdd LIVE **00.15** Eesti TOP **7.01** ERR.ee uudised

T 30. jaanuar

06.55 Terevisioon
09.10 Surm paradiisis
10.00 Terevisioon
12.15 Hommik Anuga
13.35 EV100. Leiutades Eestit
13.40 Rakett 69
14.10 Osoon
14.40 Kõrboja peremees
16.10 Ballykissangel
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 ENSV
17.35 Surm paradiisis
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Foorum
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Kirjandusministeerium
22.10 Doktor Foster
23.05 Plekktrumm
23.50 MI
00.20 Ringvaade
01.21 ERR.ee uudised

06.15 Küladetektiivid
07.05 Daltonid
07.30 Alvin ja koopaoravad
07.45 Super 4
08.00 Reporter
09.00 Minu kodu on parim
10.00 Osake minust
11.00 Kodus ja võõrsil
11.30 Kodutunne
12.30 KMD Klubi
14.00 Tüdruk nimega Elif
15.00 Armastuse maitse
16.00 Tuvikese
16.30 Osake minust
17.30 Minu kodu on parim
18.30 Reporter boonus
19.00 Reporter
20.00 Radar
21.00 Krimi
21.30 MacGyver 2.0
01.20 Lahingulaev
03.25 Johnny English. Taassünd
02.15 Reporter
03.00 Reporter boonus
03.25 Kick-Ass 2
05.00 Krimi **05.25** Tuvikese **05.50** Kaks ja pool meest

06.15 McStuffins **06.40** PJ Masks **07.05** Tasujate võitlused **07.35** McStuffins **08.05** Minu köök on parim **09.25** Võimalik vaid Venemaal **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Kuuurija **13.00** Papad Mammad **14.00** Meisterkoka juunior **14.55** Metskass **15.55** Vaprad ja ilusad **16.25** Kirgede torm **17.30** Minu köök on parim **18.45** Seitsmesed. Uudised **19.25** Seitsmesed **20.00** Reis Siberi südamesse. Baikal **20.30** Suletud uste taga **21.30** Papad Mammad **22.30** Viimane piir **00.30** Kutsuge Cobra **11.01.30** Reis Siberi südamesse. Baikal **01.55** Suletud uste taga **02.45** Papad Mammad **03.30** Võimalik vaid Venemaal **04.25** Seitsmesed. Uudised **05.05** Seitsmesed **05.30** Maitse

07.00 Zou **07.10** Džungliässad **07.20** Beni ja Holly väike kuningriik **07.35** Vahva Roosi **07.45** Väike kummitus Laban **07.50** Mina ja Miia **08.15** Lastetuba **08.30** Priit ja Prääks **08.40** Pipi, Pupu ja Rosmary **08.45** Oktonaudid **09.00** Ringvaade **10.00** Ballykissangel **10.50** Plekktrumm **11.35** La Chana **12.35** ERR.ee uudised **15.00** TV 10 olümpiastarti **15.30** Rambipalavik **15.55** Papist poisid **16.00** Lastetuba **16.10** Priit ja Prääks **16.25** Kosmoselendurid **16.35** Oktonaudid **16.45** Džungliraamat **17.00** Mina ja Miia **17.25** Beni ja Holly väike kuningriik **17.35** Poiss ja liblikas **17.45** Bobby ja Bill **18.00** Peeter Paani uued seiklused **18.20** Wispser **18.30** Lastetuba **18.40** Lola Pikk-kõrv **18.45** Lammas Shaun **18.55** Rambipalavik **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** Ajumängud **19.55** Eesti looduslikud pühapaigad **20.00** Indohiina **20.55** EV100. Hetk ajaloos **21.00** Kapital **21.30** Kultuuriuudised **21.35** Polaartrip **22.00** Ukraina šerifid **22.55** Eesti TOP **7.23.45** Fargio **00.37** ERR.ee uudised

K 31. jaanuar

06.55 Terevisioon
09.10 Surm paradiisis
10.00 Terevisioon
12.15 EV100. Hetk ajaloos
12.25 Välisilm
13.00 Tormi vennad
13.50 Vennad Karusüdamed
14.15 Ehitades Eestit
15.15 Prillitoos (s)
16.10 Ballykissangel
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 ENSV
17.35 Surm paradiisis
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Pealtnägija
20.45 Suud puhtaks
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Suud puhtaks
23.00 Töörööbikud
23.30 Minu pere
00.00 Ringvaade
01.01 ERR.ee uudised

06.15 Küladetektiivid **07.05** Tom ja Jerry **07.30** Alvin ja koopaoravad **07.45** Super 4 **08.00** Reporter **09.00** Minu kodu on parim **10.00** Osake minust **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Kodutunne **12.30** Radar **13.30** Krimi **14.00** Tüdruk nimega Elif **15.00** Armastuse maitse **16.00** Tuvikese **16.30** Osake minust **17.30** Minu kodu on parim **18.30** Reporter boonus **19.00** Reporter **20.00** Suur lotokolmapäev. Rooside sõda **21.00** Heeringas Veenuse õlal **21.30** Suured väiksed valed **22.35** Langenud naised **23.35** Kahtluse all **01.05** MacGyver **2.00.15** Reporter **02.45** Reporter boonus **03.05** Vice **03.35** Raharong **05.25** Rooli võim **05.50** Kaks ja pool meest

06.15 McStuffins **06.40** PJ Masks **07.05** Tasujate võitlused **07.35** McStuffins **08.05** Minu köök on parim **09.25** Võimalik vaid Venemaal **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** Suletud uste taga **13.00** Papad Mammad **14.00** Meisterkoka juunior **14.55** Metskass **15.55** Vaprad ja ilusad **16.25** Kirgede torm **17.30** Minu köök on parim **18.45** Seitsmesed. Uudised **19.25** Seitsmesed **20.00** India Xpress. pöörane seiklus tuk-tukkidega **21.00** Võimalik vaid Venemaal **21.35** Seitsmesed **22.00** India Xpress. pöörane seiklus tuk-tukkidega **21.00** Võimalik vaid Venemaal **21.35** Seitsmesed **22.00** Reis Siberi südamesse. Baikal **22.30** CSI kriminalistid **23.35** NCIS kriminalistid **00.35** Eesti halvim autojuht **01.30** India Xpress. pöörane seiklus tuk-tukkidega **02.25** Võimalik vaid Venemaal **03.15** Eesti halvim autojuht **04.05** Võimalik vaid Venemaal **04.25** Seitsmesed. Uudised **05.05** Seitsmesed **05.30** Maitse

07.00 Peeter Paani uued seiklused **07.25** Beni ja Holly väike kuningriik **07.35** Bobby ja Bill **07.45** Lola Pikk-kõrv **07.50** Mina ja Miia **08.15** Lastetuba **08.30** Priit ja Prääks **08.40** Wispser **08.45** Kosmoselendurid **09.00** Ringvaade **10.00** Ballykissangel **10.50** Heureka **11.20** Uute sihtide poole **12.15** Indohiina **13.05** ERR.ee uudised **15.30** Rambipalavik **15.50** Papist poisid **16.00** Lastetuba **16.10** Peeter Pikk-kõrv **16.20** Lola Pikk-kõrv **16.30** Kõige suurem sõber **17.00** Mina ja Miia **17.25** Beni ja Holly väike kuningriik **17.35** Robin Hood **17.50** Vahva Roosi **18.00** Džungliässad **18.10** Kiisu Miisu enneolematud seiklused **18.20** Saara ja part **18.30** Lastetuba **18.40** Nämm nämm **18.45** Päev, kui Henri kohtas...? **18.50** Papist poisid **18.55** Rambipalavik **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** mmELU **20.00** Tashi Delek! **20.50** EV100. Leiutades Eestit **21.00** Püramiidi tipus **21.30** Kultuuriuudised **21.35** Inimese mõtt **23.05** Ohtlik lend **00.05** Plekktrumm **00.54** ERR.ee uudised

N 1. veebruar

06.55 Terevisioon
09.10 Surm paradiisis
10.00 Terevisioon
12.15 Pealtnägija
13.05 Minu pere
13.40 Töörööbikud
14.10 Suud puhtaks
15.40 Elu nagu filmis? Subjektiivne objektivi
16.10 Ballykissangel
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 ENSV
17.35 Surm paradiisis
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 4x4. Kaukaasia
20.30 ENSV
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Ehitades Eestit
22.40 Simon Reeve ´iga Colombias
23.35 Jah, härra peaminister
00.05 Ringvaade
01.06 ERR.ee uudised

06.15 Küladetektiivid **07.05** Tom ja Jerry **07.30** Alvin ja koopaoravad **07.45** Super 4 **08.00** Reporter **09.00** Minu kodu on parim **10.00** Osake minust **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Kodutunne **12.30** Heeringas Veenuse õlal **13.00** Suur lotokolmapäev. Rooside sõda **14.00** Tüdruk nimega Elif **15.00** Armastuse maitse **16.00** Tuvikese **16.30** Osake minust **17.30** Minu kodu on parim **18.30** Reporter boonus **19.00** Reporter **20.00** Kaks Kanget Kagu-Aasias **21.50** Hull isa **00.00** Tule all **01.50** Suured väiksed valed **02.45** Reporter **03.35** Aasta hitid 2017 **05.50** Tuvikese

06.15 McStuffins **06.40** PJ Masks **07.05** Tasujate võitlused **07.35** McStuffins **08.05** Minu köök on parim **09.25** Võimalik vaid Venemaal **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** India Xpress. pöörane seiklus tuk-tukkidega **12.55** Võimalik vaid Venemaal **14.00** Meisterkoka juunior **14.55** Metskass **15.55** Vaprad ja ilusad **16.25** Kirgede torm **17.30** Minu köök on parim **18.45** Seitsmesed. Uudised **19.25** Seitsmesed **20.00** Kättemaksukontor **21.00** Kättemaksukontor **22.05** Selgetnägijate tuleproov **23.40** Troopiline kōu **01.40** Saladused ja valed **02.30** Saatanlikud koduabilised **03.20** Võimalik vaid Venemaal **04.25** Seitsmesed. Uudised **05.05** Seitsmesed **05.30** Maitse

07.00 Kiisu Miisu enneolematud seiklused **07.10** Džungliässad **07.25** Beni ja Holly väike kuningriik **07.35** Vahva Roosi **07.50** Mina ja Miia **08.15** Lastetuba **08.25** Peeter Pikk-kõrv **08.35** Saara ja part **08.45** Päev, kui Henri kohtas...? **08.50** Lola Pikk-kõrv **09.00** Ringvaade **10.00** Ballykissangel **10.50** Polaartrip **11.10** Eesti muusikavideod **11.42** ERR.ee uudised **15.30** Rambipalavik **15.50** Lola Pikk-kõrv **16.00** Lastetuba **16.10** Peeter Pikk-kõrv **16.25** Tuutu ja Potsu **16.35** Karusmarjad metsikus looduses **17.00** Zorro seiklused **17.25** Beni ja Holly väike kuningriik **17.35** Robin Hood **17.45** Bobby ja Bill **18.00** Geronimo Stiltoni lõbusad lood **18.20** Wispser **18.30** Lastetuba **18.45** Põrsas Peppa **18.50** Lammas Shaun **18.55** Rambipalavik **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** Siiditeel **20.00** Usalda mind, ma olen arst **20.55** Ajumängud **21.20** Kõlab hästi **21.30** Kultuuriuudised **21.35** Kaardimaja **22.30** Dmitri Šostakovič – mitmepalgeline mees **23.10** Viimased päevad Vietnamis **01.12** ERR.ee uudised

R 2. veebruar

06.55 Terevisioon
09.10 Surm paradiisis
10.00 Terevisioon
12.15 Sügis
13.40 Jah, härra peaminister
14.10 Foorum (s)
15.10 Kirjandusministeerium
15.35 Üks koorilaul
15.45 Reisile minuga
16.10 Ballykissangel
17.00 Aktuaalne kaamera
17.05 ENSV
17.35 Surm paradiisis
18.30 Aktuaalne kaamera
19.00 Ringvaade
20.00 Värvimuusika
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.30 Sport
21.40 Vera
23.10 Pealtnägija
00.00 Ringvaade
01.02 ERR.ee uudised

06.15 Küladetektiivid **07.05** Tom ja Jerry **07.30** Alvin ja koopaoravad **07.45** Super 4 **08.00** Reporter **09.00** Minu kodu on parim **10.00** Osake minust **11.00** Kodus ja võõrsil **11.30** Kodutunne **12.30** Suur komöödiaõhtu **14.00** Tüdruk nimega Elif **15.00** Armastuse maitse **16.00** Tuvikese **16.30** Osake minust **17.30** Minu kodu on parim **18.30** Reporter boonus **19.00** Reporter **19.55** Kuldvillak – Olümpia eri **20.30** Piraadid! **22.15** Inetu tõde **00.15** Hull isa **02.05** Reporter **02.55** Vice **03.25** Vice **03.55** Vice **04.25** Vice **04.55** Vice **05.25** Reporter boonus **05.50** Tuvikese

06.15 McStuffins **06.40** PJ Masks **07.05** Tasujate võitlused **07.35** McStuffins **08.05** Minu köök on parim **09.25** Võimalik vaid Venemaal **09.55** Kirgede torm **11.00** Vaprad ja ilusad **11.35** Top Shop **11.50** India Xpress. pöörane seiklus tuk-tukkidega **12.55** Võimalik vaid Venemaal **14.00** Meisterkoka juunior **14.55** Metskass **15.55** Vaprad ja ilusad **16.25** Kirgede torm **17.30** Minu köök on parim **18.45** Seitsmesed. Uudised **19.25** Seitsmesed **19.55** Me armastame Eestit **21.30** Allveeässad **23.25** Super **8.01.40** Politseipere **02.25** Me armastame Eestit **03.40** India Xpress. pöörane seiklus tuk-tukkidega **04.25** Võimalik vaid Venemaal **04.40** Seitsmesed. Uudised **05.20** Seitsmesed **05.45** Maitse

07.00 Robin Hood **07.10** Beni ja Holly väike kuningriik **07.20** Põrsas Peppa **07.30** Geronimo Stiltoni lõbusad lood **07.50** Väike prints **08.15** Lastetuba **08.30** Peeter Pikk-kõrv **08.40** Wispser **08.50** Tuutu ja Potsu **09.00** Ringvaade **10.00** Ballykissangel **10.50** Püramiidi tipus **11.25** Eesti TOP **7.12.14** ERR.ee uudised **14.35** Pür Müdd LIVE **15.30** Rambipalavik **15.50** Hiir Hops **16.00** Lastetuba **16.15** Peeter Pikk-kõrv **16.25** Tuutu ja Potsu **16.35** Karusmarjad metsikus looduses **17.00** Zorro seiklused **17.25** Beni ja Holly väike kuningriik **17.35** Robin Hood **17.45** Kasper ja Emma uued lood **18.00** Geronimo Stiltoni lõbusad lood **18.25** Saara ja part **18.30** Lastetuba **18.45** Nämm nämm **18.50** Miriami kodutu koer **18.55** Rambipalavik **19.20** Aktuaalne kaamera **19.30** Ajavaod. Ärimelend **20.00** Muistsete viikingite jälgedes **20.55** Eesti lood **21.30** Kultuuriuudised **21.35** Tammisaare 140 **23.00** Ma armastasin sakslast **00.45** Ukraina šerifid **01.45** ERR.ee uudised

L 3. veebruar

07.30 Eesti aja lood
08.00 Ringvaade
08.55 Üks koorilaul
09.05 Oma kodu
09.35 Meie inimesed
10.00 Maahommik
10.45 Önne 13 (s)
11.15 Pealtnägija (s)
12.05 Ehitades Eestit
13.05 EV100. Hetk ajaloos
13.10 4x4. Kaukaasia
13.40 Põranda all
14.20 Sanktuaarium
14.35 Taeva pärast!
15.25 Hommik Anuga
16.40 Tuulepealne maa
17.40 Doktor Martin
18.30 Aktuaalne kaamera
18.40 Spioonid looduses
19.35 Rakett 69
20.05 Reisile minuga
20.30 Önne 13
21.00 Aktuaalne kaamera. Ilm
21.20 Sport. Sport
21.35 Koduigatsus
22.25 Koduigatsus
23.15 Kutsar koputab kolm korda
00.05 Broadchurch
00.54 ERR.ee uudised

Väikelinna baabad

OLEV REMSU

/.../

Nüüd, kui lubate, kirjeldan ma edasi vaadet korrusmaja katuselt. Kaugemalt on paista kuulus supelrand oma veel kuulsama spaaga, mille pärast meie Pühatusse ikka puhkama ja spaatama tullakse. Kõik kohad välismaalasi täis! Alul oli raske teha vahet rootsi ja läti keelel, kuid siis laekus südalinnast informatsiooni, et rahvuste eristamiseks sobivad ostukärud, millega inimesed kaubamajast välja tulevad. Mõned koguni kahe kõrrakõrraga, mis nad siis oma jõuvankri pagasnükuni tõukavad. Rootslastel on käru peal hiiglekuhi, soomlastel madalam, lätlastel vaesekestel on kraam sootuks lohkus. Eks elatustase ikka otsustab, kui palju sa suudad kahmata.

Spaadest veel kaugemal ja paremal sinetab merel suurem metsane maatik, nime poolest Hobusaar, kuigi seal pole ühtegi hobust. Aga küll tekivad legendid, et see või too, mõni mõisnik näiteks hoidis seal oma ratsakarja, kui sõdadega pausi pidas! Maail-

maga on üldse nõnda, et enne on nimi, pärast luuletatakse sinna legend juurde.

Vaat, Hobusaarele hakkasid frau Vaike ja herr Pärt lennukituse bisnissetulude eest (äri tehti koos onu Vitjaga, nagu ma juba ütlesin) suvilat rajama, kuid see töö jäi katki, kuna... Olgu, ma ei rutta oma jutuga siinkohal kaugemale ettepoole, muidu läheb faabula sõlme. Publik armastab kronoloogilist süžeed, mis eriti ei keeruta.

/.../

Kui ma Mereranna 24a katusel kuiva maa poole vaatan, siis näen kirikute sihvakaid torne, kauneid katuseid ja keskaegse vanalinna käänulisi tänavaid, veidi eemal piiskopilinnuse saladuslikke müüre.

Kas mõni piiskop kõndis oma linnuse müüri? Kindlasti põdesid nad kõrgusekartust, kõigil neil oleks hakanud seal üleval, Meie Isa palge ees pea ringi käima. Mina olen teinud seal mitu tiiru, aru ikka selge ning analüüsi võime perfektne.

Mu silme ees on mitu eestlaste pühakoda ja poolteist venelaste oma.

Mida ütles isand Sigmund Freud? Seda et läänekristlaste küünalsirged tornid on püsti-päi fallosed, inimene pürib ise oma vaba eneseteostuse ja jumala poole, idakiriku kuplid on vagiina, need on Jehoova asetanud kingitusena maa peale, näppupidi ristist kinni hoides. Inimeste puhul ma ei julge öelda, kuid kasside kohta on see kindlasti vale.

Mina vahetasin ka usku, kui eestlaseks hakkasin, kui Vaskart Nāukaks pöördusin – enne olin õigeusklik nagu keisripere, nüüd puhastverd luterlane nagu õige isamaalane.

Kas enne oli mul vagiina ja nüüd fallos? Ei, ei, mul on kogu aeg olnud nii-öelda viies jalg, ma jätsin palju vöötaid sausasid maha juba õigeusupaikadesse Jekaterinburgi ja Piiterisse, ka neis paigus õilmitseb minu auväärne suguvõsa.

● Kindlasti põdesid nad kõrgusekartust, kõigil neil oleks hakanud seal üleval, Meie Isa palge ees pea ringi käima.

5.
osa

juurikad, istutavad igal kevadel trepile flokse ja fuksiaid.

Teenistuse eel müüb tädi Ljuba kirikuletis vahaküünlaid, et inimesed saaksid oma lähedastele head soovida.

Turistid ostavad temalt metallriste ja pisikesi trükiikoone, teinekord kutsub ta sosinal viisakal häälel korrale mõne hajameelse mehepoja, kes on suu- rest andumusest pähe unustanud mütsi.

Ja naised kandku rätiti peas, sest naiste juustes on peidus Saatan, lausa igas karvas. Nii et kiilad naised võiksid olla palja peaga, sest neist ohtu pole. Aga nemad katavad ise oma pea, et varjata oma Saatana-puhtust, nagu oleksid headus ja vooruslikkus halvad asjad.

Ljuba-tädil on kirikuvõti, aukartust äratav suur ja raske hõbedaläikeline vaskkoblakas. Kui teenistusi pole, käivad naised kirikut kraamimas, küürivad põrandat, nühvivad läiki- ma ikooniraame ja eemalda- vad küünlaalustelt sulamata uusi küünlaid teha.

Järgneb

KULTUURITEATED

● TERVIS JA SPORT

Fra Mare Day Spa basseini- ja saunapark avatud iga päev 13–22, kl 19 vesiaeroobika. Day Spa pilet E–N 10,50 €; R–P 14 €. Talve eripakkumine – Algoane heaolu seljahool- dus iseseojuvana mudaga 53 €; maniküüri ja pediküüri komplekshooldus 39 €; näomassaaž ja mask 30 €.

Spaahotelli Laine vee- ja sauna- keskus avatud E–L kl 6–9 (3 €), 13–22 (7–10 €), P 6–9 (3 €), 9–22 (10 €). Treeningusaal avatud iga päev kl 6–22 (4 €). Täpsem teave ja broneerimine tel 472 4414.

● TANTSUÕHTUD

Fra Mare À LA CARTE restoran Bergfeldt ja lobby-baar (Ranna tee 2): L, 27. jaanuaril kl 20.30 tantsuõhtu, ans Principial.

Restoran Blu Holm (Sadama 9/11) P–N 12–23, R–L 12–24. 27. jaan kl 20 tantsuõhtu, ansambel Ragnar & Co. Tulekul 10. veebr Toomas Anni, 10. märtsil Anne Veski.

● KINO

Haapsalu kultuurikeskuses 28. jaan kl 15; 29. jaan kl 19; 30. jaan kl 18 „Mina, Tonya“, pilet 4 €. 28. jaan kl 17.15; 31. jaan kl 19 „Kutsu mind oma nimega“, pilet 4 €.

● ŠOTI PIDU HAAPSALUS

Šoti pidu Haapsalus 27. jaanuaril. Vt kava: www.kultuurimaja.ee. Piletid 12–25 € eelmüügis Piletilevis.

● TEATER

1. veebr kl 11 Viljandi laste- ja noorteteater REKY „Väike nõid“, pilet 8 € Piletimaailmas.

● KONTSERT

3. veebr kl 19 Kalle Sepp ja Mikk Tammepõld „Vaikus“, pilet 10 € Piletilevis.

● RAAMATUKOGU

Läänemaa Keskraamatukogu (Posti 3): lisaks LÜGi näitusele „Meie naaber Soome“ üleval ka Jaan Künnapu fotonäitus; **lasteosa- kond** (Wiedemanni 11) E–R kl 10–18, L kl 10–15: Ridala kunstistuudio näitus „Läänemaa maastikud“, Ridala põhikooli keraamikaringi näitus „Küünla valgus“ ning raamatu-

näitus „Pallas“. **Laenutuspunkt** (Kastani 7) T kl 14–17, R kl 11–14.

Asuküla raamatukogu (Mägari küla) T, K kl 10–18, N kl 10–16, R kl 9–15, kuu 2. ja 4. laupäev kl 9–15.

Ridala raamatukogu (Kooli 1, Panga küla) E–K kl 10–18, N kl 15–20.

Uuemõisa raamatukogu (Ehitajate tee 3, Uuemõisa) K, N kl 12–20, L kl 10–15.

Vaata www.lib.haapsalu.ee.

● MUUSEUMID

Raudtee- ja sidemuuseum R–P 11–16. www.salm.ee.

Haapsalu raekoda (Kooli 2) on avatud K–P 11–17. www.salm.ee.

Iloni Imedemaa teemakeskus (Kooli 5) on avatud K–P 11–17.

Rõude muuseum on avatud ette- tellimisel tel 5683 1203. Muuseumis EV juubeli näitus „100 rahvari- deseeliku triipu Eestimaa kaardil“.

Ants Laikmaa majamuuseum ja park (Kadarpiku küla, Lääne-Nigula v): K–P 11–16. www.salm.ee.

Haapsalu piiskopilinnuse muuseum on suletud. Endiselt on avatud linnuse suur õu ja mänguväljak. Giidituurid: linnus@salm.ee; 518 4664.

● NÄITUSED

Maie kunstipood (Posti 2): E–R 10–18, L 10–15 Haapsalu ja Läänemaa kunstnike müüginäitus.

Haapsalu kunstikooli galerii (Jaan 2) avatud T–R 14–18 ja L 12–16. Kunstikooli täiskasvanud kursustaste näitus „Andsin sõrme, võttis terve käe“ avatud 31. jaanuarini.

Haapsalu linnagaleriis 28. jaanuarini EKA installatsiooni- ja skulptuuritundegite ühisnäitus „Kui ma elust peaks ärkama?“.

Kullamaa kultuurimaja galeriis näitus „Eesti lipu ja Eesti rahvari- de lugu“.

REKLAAM

Fotonäitus

MEES

INIMESED MEIE KESKEL

Andi Vesikioja, Aile Nõupuu, Arvo Tarmula, Elle Mets, Eve Saar, Heleen Sandvik, Jaanika Samarajev, Janne Põlluaas, Jasper Vimm, Peter Lind, Kalle-Kusta Tõnisma, Kätlin Sandvik-Soon, Maie Kotkas, Rasmus Valdmann, Tiit Kammiste, SwS & Lisee Salong

Spaahotell Laine II korruse galerii
Alates 27. jaanuarist 2018

Loe veebis

www.le.ee

TULE MEILE TÖÖLE

Lääne Elu

toimetus pakub tööd
rõõmsameelsele ja
hea suhtlemisoskusega

REKLAAMIMÜÜJALE.

Kandideerimiseks saada
CV e-aadressil cv@le.ee.

PAKU KODU

LÄÄNEMAA
LOOMADE VARJUPAIGAS
KODU OTSIVAD KASSID

♥ isone, u 5 k
♥ sõbralik
♥ mänguhimuline

Mark

♥ emane, u 7 k
♥ sõbralik

Melinda

Kõik täiskasvanud kassid on steriliseeritud/kastreeritud.
Kõik kassid on vaktsineeritud, kiibitud ja saanud parasiiditõrjet.

Lääne Elu

Ilmub teisipäeval, neljapäeval ja laupäeval

Toimetuse aadress:

Posti 30, 90504 Haapsalu.
Toimetuse 473 7222,
kuulutused ja reklaam 473 7111,
e-post info@le.ee
Kodulehekülj: www.le.ee

Peatoimetaja

Andrus Karnau
Toimetajad Kaie Ilves, Lemmi Kann,
Kaire Reiljan, Urmas Lauri, Tarmo Öuema
Reklaam reklaam@le.ee
Küljendaja Tiina Liiv
Keeletoimetaja Riina Tobias
Fotograaf Arvo Tarmula

Kuulutuste vastuvõtja

Merilin Sellik
Reklaamitoimetajad Ave Tapner, Alar Birk
Raamatupidaja Vilma Hõovel
Väljaandja OÜ Lääne Elu: Posti 30, 90504
Haapsalu, tel 473 7222

Trükitud

Printallis

Pangakontod

Swedbank EE18 2200 2210 1567 8031,
SEB EE62 1010 6020 0251 5004

Toimetusel on õigus kirju ja kaastöid toimetada ja selguse huvides lühendada ning valikuliselt honoreerida. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita. Kaebuste korral ajalehesisu kohta võib pöörduda Pressinõukogusse pn@eall.ee või tel 646 3363.

MÜÜK

Auto- ja majavõtmete valmista- mine, lukkude paigaldus ja müük. Autoraadiod ja kõlarid. Autoalar- mid. Rauduksed. LVL OÜ, Posti 39 (veetorn), tel 473 3247 ja 507 7979.

Müüa soodsalt sauna- ja suitsuah- jud, kaminad, pliidid ja boilerid. Paigaldus. Pottsepatööd. Tel 505 4355.

Müüme põranda-, voodri- ja ehitus- laudu mitmes laiuses. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Küttepuu, kuiv või toores, nii lahti- selt kui ka võrgus. **Kõdusõnnik** 30 kg. Tel 523 8852, 473 3301. Tammaru farm, www.tg.ee.

Kuiv okaspuu 37; toores lepp 28; kask 35; okaspuu 30 €/rm. Pikkus 30, 40 ja 50 cm. Vedu 3–7 rm kaupa. Tel 505 5203.

Kuivad pakitud kütteklotsid ja kami- napuud ning pakitud turba- ja pui- dubrikett. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalauda. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Küttepuid müük (lehtpuu). Pikkus 30 cm, 40 cm ja 50 cm vastavalt ostja soovile. Hind alates 30 €/rm. Tame alates 5 rm. E–R kl 9–17. Tel 5668 1436.

Müüa 3 m küttepuid. Kohalevedu. Tel 505 3786.

Kvaliteetne puidubrikett 960 kg, alus 172 €; Premium pellet 990 kg, alus 199 €. Kojuvedu hinnas sees. Tel 5891 5954.

Otse tootjalt pakitud kase puidu- brikett ja turbabrikett al 140 €, pellet al 175 €, kivisüsi 25kg kotis, klotsid võrgus. Vedu. Tel 506 8501.

Müüa tooreid ja poolkuivi küttepuid. Pikkus vastavalt kliendi soovile. Hin- nad kokkuleppel. Kiire tame ja kindel kvaliteet. Tel 5457 5571.

OST

Vanametalli ost ning olme- ja ohtlike jäätmete vastuvõtt Pul- lapääl Läänemaa jäätmejaamas. Tõstukauto teenus, metalli lõikami- ne. E–R kl 9–17, L 9–14. www.feralmet.ee. Tel 5668 1436.

Ostan vana mootorratta taastami- seks. IŽ, Java, CZ Pannoonia vms. Tel 5342 8155.

Musta ja värvilise vanametalli kok- kuost aadressil Tööstuse 11, Haap- salu. www.rauaspets.ee. Teave tel 5837 6276.

Lihula antiigiäri ostab parima hin- naga vanavara, kunsti, kulda, hõbe- dat, märke, rahasid, raamatuid ja muud. Tühjendusostud majapidami- se lõpetamisel. Tel 5691 5347.

AUTOD

Ostan sõiduauto. Võib pakkuda igas seisukorras kuni 5000 €. Hea paku- mise korral järgneb kiire tehing. Tel 5612 3431.

KINNISVARA

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põl- lumaad. Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

Posti 21, Haapsalu, www.aarete.ee

KINNISVARATEHINGUD ja HINDAMINE. Tel 473 4376.

Silvi Merilo – 522 9958
Kairit Merilo – 506 6996

Ostame põllu- ja metsamaad. Parim hind. Tel 506 9600.

Ostame vanalinna piirkonnas maja või majaosa. Võib olla remonti vajav või ehitusõigusega krunt. Otse oma- nikult. Maakleritel mitte tülitada. Tel 5902 8868.

Soovin osta krunti Haapsalu linnas suurusga 600–1000 m² Väikse viigi või merega piirnevate tänavate ää- res. Tel 528 1895.

Ostan garaaži Haapsalus või Uuemõisas. Tel 5561 3632.

SOOVIN ÜÜRIDA

Üürin Haapsalu keskel 1–2toali- se korteri 3–4 kuuks otse omanikult. Tel +3584 5154 7494. Paul

TEENUS

Ehitus- ja remonditööd. Katuseehi- tustööd. Vihmaveesüsteemide müük ja paigaldusteenus. Tel 5347 7919.

Matusebüroost, Kooli 4, E–R 9–15, matuseteenused: auto, puusärgid, ristid, pärjad, kimbud, hauakivid ja -plaadid. Tel 473 7210, 514 6239. Matuseteenused Lihulas tel 5373 0448.

Ohtlike puude eemaldamine ning okste ja võsa lõikus. Töötame 7 päe- va nädalas. Välismaal omandatud

pikaaegne kogemus. Soodne hind ja kiire teenus. Helista julgelt ja leiame lahenduse. Tel 5623 0373. Randy

Telerite ja elektroonika remondi- töökoda Haapsalus Lihula mnt 27 (autobaas). Avatud tööpäeviti 9–18 ja laupäeval 9–14. Tel 473 3055, 5557 4519.

Puurkaevude puurimine ja projektee- rimine. Vee- ja kanalisatsioonitööd ning septikute paigaldus. Rauaeral- dus, filtrite paigaldus. Tel 521 7415, 504 2999, www.baltipuurkaev.ee.

Tootja Läänemaal valmistab klaas- plastist septikuid ja mahuteid. Kae- ve- ja planeerimistööd kopplaaduri- ga. Tel 551 0428, ain.raali@mail.ee.

Ehitusfirma R&O Ehitus OÜ. Kõik ehitus- ja remonditööd: fassaadid, katused, terrassid, saunad, korus- majade trepikojad jm. Valmistame, müüme ja paigaldame ka lisaplekke. Tel 5857 5060. www.lihulaehitus.ee.

Asrex OÜ teeb ehitus- ja remondi- töid. Meeldivat koostööd soovides Asrex OÜ. Tel 5622 6716, info@asrex.ee, www.asrex.ee.

Hoonete soojustamine puistevillaga. Konsultatsioon objektil tasuta. Tel 501 6689, ken@puistemees.ee, www.puistemees.ee.

Ohtlike ja suurte puude raie. Arboris- titeenused. Tel 504 7811.

Teostame nii puit- kui ka pehme mööbli restaureerimist/renoveeri- mist. Lisainfo 5631 3553, info@restmar.ee.

Personaalne tootumisnõustamine. E-post info@terviseteadlik.ee; http://www.terviseteadlik.ee. Tel 501 6490, 506 8664.

ELEKTRITÖÖD. Tel 5307 6322.

TÖÖPAKKUMINE

Töömahu suurenemise tõttu võtab **Tschudi Road Transport OÜ** tööle rahvusvaheliste kaubavedude autojuhi Eesti–Euroopa suunale. Vajalik inglise või saksa keele oskus ning varasem töökogemus. Infotel 505 8991.

Tene Kaubandus ootab oma kol- lektiivi hea saksa keele oskuse- ga ambitsioonikat ja edasipürgi- vat müügiesindajat. Kui tundsid end ära, siis võta meiega ühendust ja saada CV riho@tene.ee.

Läänemaa Haigla pakub tööd la- borandile/bioanalüütikule. Töötä-

mine graafiku alusel. Pakume eriala- se koolituse võimalusi ja vajadusel abi ka elamispinna leidmisel. Lisain- fo tel 502 7832 ja CV saata marju. lepmets@salmh.ee.

Haapsalu Linnavalitsus võtab tööle **haldusspetsialisti**. Haldus- spetsialisti igapäevase töö põhi- ülesandeks on Haapsalu Linnava- litsuse hoone haldamine ja per- sonali varustamine tööks vajali- ke vahenditega. Nõudmised kan- didaadile on väga hea suhtlemis- ja koostööoskus; valmisolek täita tööülesandeid väljaspool tavapä- rast tööaega; keskharidus; kasuks tuleb autojuhtimisõiguse omami- ne. Asukoht Posti 34, Haapsalu. Täistööaeg. Kandideerijal palume esitada elulookirjeldus. Täiendav info: erko.kalev@haapsalulv.ee või tel 510 9973. Dokumendid esita- da e-aadressil erko.kalev@haap- salulv.ee hiljemalt 4.02.2018. a.

LOOMAD

HAAPSALU LOOMAKLINIK
Posti 5. E–R kl 10–18.
Pood E–R 9–18, L 10–14.
Tel 473 5566, 5694 5545.

METS

OÜ Landeker ostab **metsakinnistuid**.
Tel **511 0415** ja **517 9866**.

MITMESUGUST

Kaardid ennustavad, helista tel 9001 727, kogenud ennustajad 24 t, ka mobiiltelefonilt, h 1,09 €/min.

Toimetus kuulutuste sisu eest ei vastuta.

Toimetus
avatud
E–R kl 8.30–17.

REKLAAM

KONSERVATIIVIDE KLUBI ÕHTU

KÜLAS ON RIIGIKOGU LIIGE MARTIN HELME

31. jaanuaril kl 18

Taksi pubis

Oodatud on kõik huvilised.

Teatame kurbusega, et on lahkunud meie kallis ema ja vanaema

HELLA MÄLLO
27.11.1936–24.1.2018

Leinavad omaksed

Ärasaatmine 31. jaanuaril kl 14 Pärnamäe krematooriumis.

Avaldame sügavat kaastunnet Marju Laurimäele kalli ema

MARIA PAIVELI
surma puhul.

OÜ Woodkraft

Avaldame siirast kaastunnet lähedastele kalli

KLARA SAAREVÄLJA
kaotuse puhul.

Leili, Kaire ja Kaja peredega

Südamlik kaastunne Raivole ja Sirjele armsa ema

KLARA SAAREVÄLJA
kaotuse puhul.

Kalev perega

Tuul puude ladvus tasa kiigub, me väikeses leinas langetame pea...

Avaldame südamlikku kaastunnet omastele

KLARA SAAREVÄLJA
surma puhul.

Ivi perega

Südamlik kaastunne Marju ja Gert Laurimäele ema ja vanaema

MARIA PAIVELI
surma puhul.

Leinavad KÜ Vatla Maja 2 elanikud

Üks tee on lõpuni käidud...

KLARA SAAREVÄLI.
Südamlik kaastunne Liisile perega vanaema ning Sirjele ja Raivole perekondadega ema lahkumise puhul.
Ester, Arvo ja Silda peredega

Avaldame kaastunnet Raivo Saareväljale

ema
surma puhul.

OÜ Ehto

Südamlik kaastunne Marjule perega kalli ema ja vanaema

MARIA PAIVELI
kaotuse puhul.

Töökaaslased OÜ Woodkraftist

Sügav kaastunne Sirjele ja Raivole laste ja lastelastega kalli ema, vanaema ja vanavanaema

KLARA SAAREVÄLJA
kaotuse puhul.
Oleme mõtetes teiega.

Sulev ja Meeli

Sind leinama jääb kodumaja, igatsema koduüü...

Südamlik kaastunne tütrele, pojale ja Hellele kalli

AILI KURVITSA
kaotuse puhul.

Vaike, Valve, Luule, Ellen

Südamlik tänu Hr Jaan Päevale ja Päeva villale ning Avoles, Tiidule, Tiiale ning kõikidele kolleegidele kohtumajast, headele sõpradele, sugulastele ja tuttavatele, kes meiega kalli

PEETER TAMMISTU
kaotusvalu jagasid, meile toeks olid ning tema mälestust austasid.

Omaksed

TEATED

Altmäe katastriüksuse ja lähiala detailplaneeringu algatamine

Lääne-Nigula Vallavolikogu algatas 27. detsembril 2017. a istungil otsusega nr 33 Allikmaa külas asuva Altmäe katastriüksuse ja lähiala detailplaneeringu, pindalaga ca 3,5 ha, ja Keskkonnamõju Strateegilise hindamise (KSH). Detailplaneeringu algatamise eesmärgiks on Altmäe katastriüksuse arenda- mine ja selleks vajalike tingimuste loomine Palivere Turismi- ja Tervisespordi- keskuse arengukavaga planeeritud tegevuste elluviimiseks läbi Taebla jõe ehi- tuskeeluvööndi vähendamise. Planeeringu käigus kaalutakse erinevaid võima- lusi kavandatud tegevuse elluviimiseks ning kaitstavate objektide säilimiseks. Planeering hõlmab Altmäe katastriüksust ja selle lähiümbrust. Planeeringuga muudetakse kehtestatud Taebla valla üldplaneeringut – lisaks Taebla jõe ehi- tuskeeluvööndi vähendamisele tuleb muuta maa kasutusotstarvet (P1). Arendaja kasuks on eraomandis olevale katastriüksusele seatud tasuta hoo- nestusõigus kuni aastani 2040. Planeeritav ala paikneb osaliselt Natura alal. Üldplaneeringut muutva detailplaneeringu ja KSH programmi ning aruande koostaja leitakse läbi lihthanke menetluse. Eelpoolnimetatud dokumentide fi- nantseerimiseks sõlmitakse leping arendajaga. Täpsemat informatsiooni detailplaneeringu kohta leiab valla kodulehelt: http://www.laenenigula.ee/detailplaneeringud

Lääne-Nigula vallavalitsus

Tajaali kinnistu ja lähiala detailplaneeringu algatamine

Lääne-Nigula Vallavolikogu algatas 27. detsembril 2017. a istungil otsusega nr 34 Saunja külas asuva Tajaali kinnistu ja lähiala detailplaneeringu, pindala- ga ca 2 ha. Detailplaneeringu algatamise eesmärgiks on Tajaali kinnistu aren- damine ja selleks vajalike tingimuste loomine läbi Taebla jõe ehituskeeluvööndi vähendamise. Taebla jõe vesi kavandatakse juhtida läbi eraomandisse ra- jatava tiigi. Planeering hõlmab Tajaali kinnistut ja selle lähiümbrust ning pla- neeringuga muudetakse kehtestatud Oru valla üldplaneeringut. Sama otsuse- ga algatati ka keskkonnamõju strateegiline hindamine (KSH). Ala piirneb Na- tura püsielupaigaga. Menetluse käigus kaalutakse erinevaid võimalusi kavan- datud tegevuste elluviimiseks ja kaitstavate objektide säilimiseks. Üldplanee- ringut muutva detailplaneeringu ja KSH programmi ning aruande koostaja lei- takse läbi lihthanke menetluse. Eespool nimetatud dokumentide finantseerimi- seks sõlmitakse leping arendajaga. Täpsemat informatsiooni detailplaneeringu kohta leiab valla kodulehelt: http://www.laenenigula.ee/detailplaneeringud

Lääne-Nigula vallavalitsus

„Talveõhtu Haapsalu vanalinnas“ raames toimub kunstikoolis (Jaani 2) 3. veeb- ruaril kell 11 mälestuste laeka õpituba (kestab 4–6 tundi). Valmib mahukas fo- tote ja pitsidega kaunistatud laegas. Juhendaja: Madli – Madli Käsitööpesast. Osalustasu 45 € võimalik tasuda kahes jaos. Eelregistreerimisega: marika.aedviir@hkk.edu.ee või tel 473 5608.

Haapsalu kunstikool

Reakuulutus (kuni 4 rida): tööpakkumine, mets, kinnisvara, koolitus ja auto 4,50 €, alates 4. korrast 3,60 €; müük, loomad, teenus, ost, mitmesugust ja soovin üürida 3,30 €, alates 4. korrast 2,70 €; tööotsimine 2,10 €. Kood 1 €. Raamiga kuulutus 1,02 €/cm², logoga 1,20 €/cm², kordus 20% soodsam. Leinakuulutus 10,50 €, topeltsuuruses 18 € ja matuseade (topeltsuuruses) 10,50 €. Õnnitlus: väike 10,50 € ja topeltsuuruses 18 €. Tänuavaldus 10,50 €. Teated 0,66 €/cm²; raamitult 0,78 €/cm². Kuhu minna 0,42 €/cm². Kirikuteated 12 € kuus kogudus. Avatud E–R kl 8.30–17, tel 473 7111, faks 473 7040, **e-post info@le.ee**

ARVO TARMULA

Laupäeval marsivad läbi linna Šoti koerad

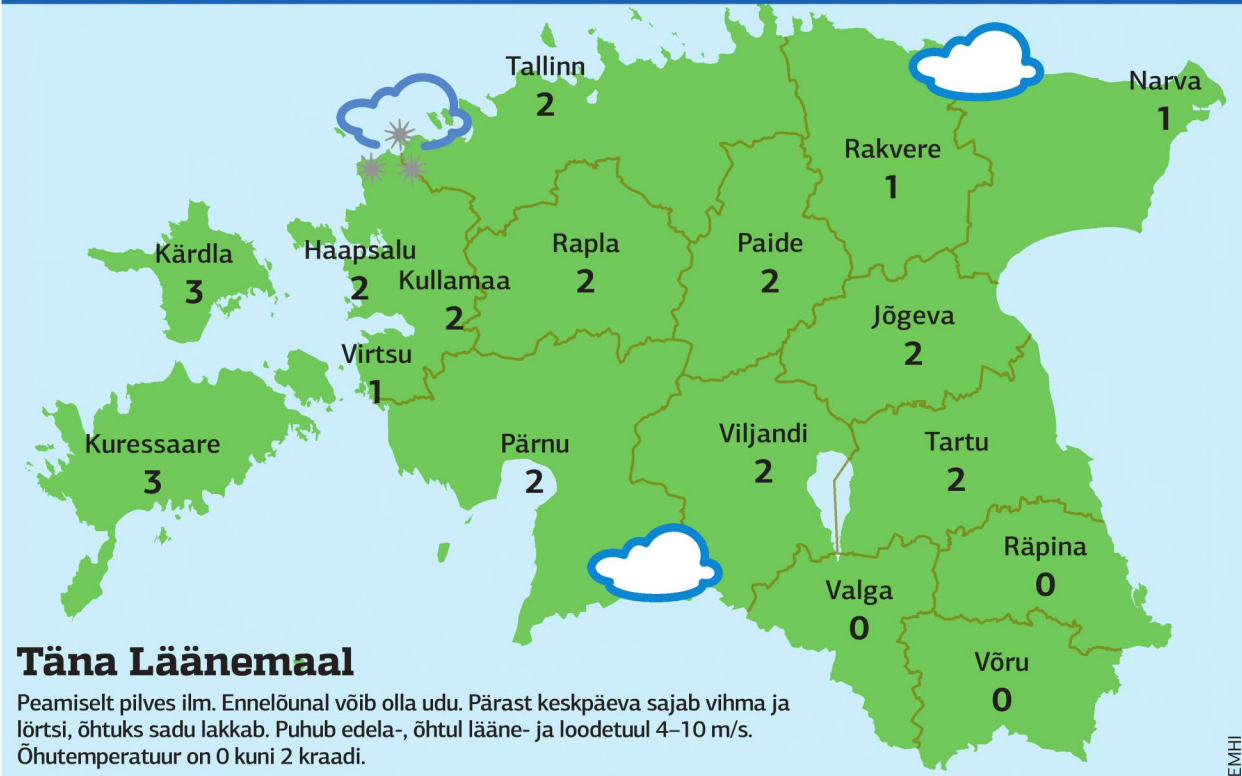
Viiendale Šoti kultuuripäevale Haapsalus lisavad vürtsi Šotimaalt pärit koeratõud. Koerad marsivad läbi linna ja näitavad end õhtusel peol. Koerte esitlusmarss algab pärast jääkeeglivõistlust kl 15. Koerad liiguvad Lossiplatsilt kultuurikeskuse juurde.

Šoti päev Haapsalus algab kl 12 pitsikeskuses, kus sel aastal tutvustatakse kildi asemel hoopis šoti pükse trews. Kl 13 jätkub kava jääkeeglivõistlusega Väikesel viigil. Peakorraldaja Peep Aedviir ütles, et võistluse kohta on pisut muudetud – see on nüüd Ehte tänava pikendusel, Kalli Mari silla juures. Võistlus-tulle läheb 17 võistkonda.

Päeva lõpetab pidu kultuurikeskuses, kus muusikat teeb The Midgies Ceilidh Band Šotimaalt. Haapsalu kultuurikeskuse juhataja Gülnar Murumäe sõnul on õhtune pidu tänava välja müüdnud.

KAIRE REILJAN

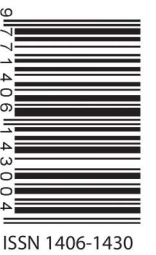
ILMAENNUSTUS

Täna Läänemaal

Peamiselt pilves ilm. Ennelõunal võib olla udu. Pärast keskpäeva sajab vihma ja lörtsi, õhtuks sadu lakkab. Puhub edela-, õhtul lääne- ja loodetuul 4–10 m/s. Õhutemperatuur on 0 kuni 2 kraadi.

Pühapäev	öö päev	Esmaspäev	öö päev	Teisipäev	öö päev	Kolmapäev	öö päev
muutlik tuul 5–10 (13) m/s	-3°...1°	muutlik tuul 3–8 m/s	-2°...1°	muutlik tuul 6–10 (13) m/s	-3°...-1°	muutlik tuul 2–8 m/s	-7°...-1°

VAATA KA
WWW.LE.EE

Haapsalu Kutsehariduskeskus

TALVINE VASTUVÖTT

TASUTA KUTSEÕPE TSÜKLIÕPPES TÄISKASVANUD ÕPPIJALE

- kaldkatussehitaja 1 a **UUS!**
- tegevusjuhendaja 1 a **UUS!**
- pottsepp 6 kuud

Õppetöö algus veebruaris.
Avalduste esitamine elektroonselt või koolis kohapeal.
Täpsem info: telefon 666 1751, e-post vastuvott@hkhk.edu.ee

www.hkhk.edu.ee

1 kuu	9,00 eurot	7 kuud	53,90 eurot
2 kuud	18,00 eurot	8 kuud	61,60 eurot
3 kuud	23,10 eurot	9 kuud	69,30 eurot
4 kuud	30,80 eurot	10 kuud	77,00 eurot
5 kuud	38,50 eurot	11 kuud	84,70 eurot
6 kuud	46,20 eurot	12 kuud	92,40 eurot

LÄÄNE ELU TELLIMISHINNAD

www.le.ee tel 473 7222

**Sõlmi nüüd pangas e-arve
püsimakse leping ja maksa kuu
eest ainult 7,32 eurot**

Tallinna Ülikool kuulutab välja avaliku konkursi

TARKVARAARENDUSE ÕPETAJA (0,50)

ametikoha täitmiseks Haapsalu kolledžis tähtajatult alates 1.09.2018.

Kandidaatidele esitatakse nõuded, kandideerimistingimused ja kandideerimiseks nõutavate dokumentide loetelu on kättesaadavad TLÜ kodulehel www.tlu.ee/konkurss

Kandideerimise tähtaeg on 20. veebruaril 2018.

Konkursivõitjaga lepatakse kokku täpne tööle asumise aeg ja töölepingu tingimused.

Lisainfo saamiseks võtta ühendust Haapsalu kolledžiga, tel 472 0240, e-post kolledz@hk.tlu.ee

MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Selts kuulutab välja EMKF meetme „Kalanduspiirkonna kohaliku arengu strateegia rakendamine” 2018. aasta taotlusvooru.

Projektitoetuse taotlusi võetakse vastu järgmistes tegevussuundades:

1. Kalasadamate ja lossimiskohtade uuendamine. Toetusvahendite maht 135 294 €
 2. Kalandustoodete töötlemine ja otseturustamine. Toetusvahendite maht 148 623 €
 3. Majandustegevuste mitmekesistamine. Toetusvahendite maht 122 103 €
 4. Kalavarude taastootmine ja kudealade taastamine. Toetusvahendite maht 54 087 €
 5. Kalandus/merendustraditsioonide edendamine ja sotsiaalse heaolu edendamine. Toetusvahendite maht 48 404 €.
- Toetusvahenditele on lisatud 2017. aasta jääk.

Projektitoetuste taotlusi võetakse vastu 5.–9. veebruarini 2018.

Projektitoetuste taotlusi saab esitada paberkandjal MTÜ Läänemaa Rannakalanduse Seltsi kontoris aadressil Haapsalu Nurme 2 kell 9–16. Posti teel võib taotlusedokumendid saata aadressil Haapsalu 90501 Nurme 2. Postiga saadetud taotlused peavad kandma hiljemalt 9. veebruari postitemplit. Digitaalselt allkirjastatud taotlusi võib saata e-posti aadressile info@lrs.ee. Digitaalselt allkirjastatud taotlusi võetakse vastu kuni 9. veebruarini kl 19. Taotlusvormid leiab ühingu koduleheküljelt www.lrs.ee, alajaotus taotlusvormid ja nõutavad dokumendid, või PRIA koduleheküljelt www.pria.ee.

Konsultatsioonivõimalused

info ja konsultatsioonide saamiseks võib kontakti võtta telefonidel 528 6024 ja 5301 9815, e-mail info@lrs.ee, või Läänemaa Rannakalanduse Seltsi kontoris aadressil Haapsalu Nurme 2 äripäeviti. Kohtumised palume ette kokku leppida. Valiku erinevatest abimaterjalidest taotluse koostamiseks leiab ühingu koduleheküljelt www.lrs.ee alajaotusest abimaterjalid ja nõustamisvõimalused.

LUMBAR ENERGY WOOD

OSTAME

- kasvavat võsa
- vähemväärtusliku lehtpuu raieõigusi
- leht- ja okaspuu küttepuid
- lepa enamusega metsakinnistuid

reigo@lumbar.ee
tel 5342 0379 | www.lumbar.ee

PARILA KLAAS OÜ

Lähtume alati kliendi soovideist ning peame lugu traditsioonidest ja looduse säästmisest.

Valmistame eritellimusel puidust aknaid ja uksi ning muid puidust tooteid.

Westmeri 2
90502 Haapsalu
Tel 472 0868
info@parila-klaas.ee

LINNAMAE METSHULT MAITSEV

Linnamäe Lihatootus on pikka traditsioonidega, üks vanemaid ulukilihtoodete ja lihatoodete valmistajaid Eestis, kes alustas tegevust 1987. aastal. Linnamäe Lihatootuse põhitegevusalad on ulukite kokkust, ulukilihtast, veise- ja sealihtast toodete valmistamine ja turustamine. Enamik Linnamäe Lihatootuse toodangust müüakse Eesti turul. Samal ajal tegeleb ettevõtte aktiivselt ekspordiga.

Otsime oma meeskonda

EKSPORDISPETSIALISTI,

kelle peamiseks tööülesanneteks on ekspordi arendamine, uute klientide leidmine ja kliendisuhete hoidmine.

Töökirjeldus:

- Uute klientide leidmine, praeguste koostöösuhte hoidmine/arendamine
- Müügitulemuste hoidmine, kasvatamine ja analüüsimine
- Lepingute sõlmimine, klientide külastamine
- Müügiaruandlus

Nõudmised kandidaadile:

- Eelnev kogemus ekspordi või müügi valdkonnas
- Positiivne ellusuhtumine
- Kohusetundlikkus ja hea pingetaluvus
- Väga hea suhtlemis- ja eneseväljendusoskus
- Heal tasemel inglise keele oskus (soovituslikult soome/vene keel)
- Autojuhiload

Ettevõtte pakub:

- Head töökeskkonda
- Tööks vajalikke vahendeid
- Konkurentsivõimelist töötasu pluss tulemustasu
- Vastutustrikast ja väljakutseid pakkuvat tööd
- Võimalust olla ettevõtte kasvustrateegia elluviija

Töökoht asub Läänemaal Lääne-Nigula vallas Uugla külas. Tööle asumise aeg kokkuleppel.

Kandideerimiseks palume saata oma CV ja soovivaldus märgusõnaga „Ekspordispetsialist” 31. jaanuariks indrek@linnamae.eu või helistada 512 9638.